

НЕГІЗГІ БАСЫМДЫҚ – ИНВЕТОРЛАРДЫ ТАРТУ

ОСНОВНОЙ АКЦЕНТ – ПРИВЛЕЧЕНИЕ ИНВЕТОРОВ

MAIN FOCUS – ATTRACTING INVESTORS

Ә.С. ҚУАНТЫРОВ
Қазақстан Республикасы
Сыртқы істер министрінің орынбасары

КУАНТЫРОВ А.С.
Заместитель министра иностранных дел
Республики Казахстан

ALIBEK KUANTYROV
Deputy Minister of Foreign Affairs
of the Republic of Kazakhstan

«ДАМУ» ҚОРЫНЫҢ АУҚЫМДЫ ТРАНСФОРМАЦИЯСЫ МАСШТАБНАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ ФОНДА «ДАМУ»

LARGE-SCALE TRANSFORMATION OF DAMU FUND

Ф.К.СӘРСЕКЕЕВ
«Даму» кәсіпкерлікті
дамыту қоры» АҚ
Басқарма Төрағасы

САРСЕКЕЕВ Ф.К.
Председатель Правления
АО «Фонд развития
предпринимательства «Даму»

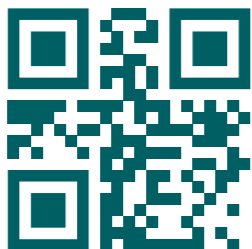
FARKHAT SARSEKEYEV
Chairman of the Board
of JSC “Entrepreneurship
Development Fund “Damu”

**ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ
САУЛЫҒЫ – МОЛ ПАЙДА**

**HEALTHY TEAMS.
HEALTHY PROFITS.**

Medical Insurance You Can Rely On

 info@orhun.kz

 [orhunmedical](https://www.instagram.com/orhunmedical)

 orhun.kz

TWIN POWER SERIES

Дизельные генераторные установки

aksa

ТОО "АКСА Казахстан ЛТД"
 Проспект Суюнбая, 89А,
г. Алматы 050000 Казахстан
 +7701 071 4949

ТОО "АКСА Казахстан ЛТД"
 г. Атырау, Уральское шоссе,
Северная промзона № 48
 +7 701 071 44 49

 www.aksakz.kz
 info@aksakz.kz

 Aksa Power Generation Central Asia

tukibkz

tukibkz

TUKIBKZ

www.tukib.kz

Главный редактор:
Анзор Гусейнов

Редактор:
Венера Сейтбекова

Дизайн и верстка:
Елдос Ибатбеков
Издательский дом
«Smart University Press»

Baş Editör:
Anzor Gusseinov

Editör:
Venera Seitbekova

Dizayn ve mizanraj:
Yeldos Ibatbekov
«Smart University Press»
Yayın Evi

Журнал «TÜKİB»
№ 3 (25) / шілде – желтоқсан 2025

Собственник:
Объединение юридических лиц
и индивидуальных предпринимателей
«Ассоциация турецких и казахстанских
бизнесменов ТУКИБ»

Адрес:
ул. Желтоқсан, 181, этаж "L"
050013, г. Алматы / Казахстан
Тел.: +7 (727) 272 00 21
e-mail: info@tukib.kz
web-site: www.tukib.kz

Свидетельство о постановке на переучет
периодического печатного издания
№KZ51VPY00056535 от 30.09.2022 г.
выдано Министерством информации
и общественного развития РК.

Тираж: 2 000 шт.
Выпускается ежеквартально.
Распространяется на территории
РК и Турции.
Распространяется бесплатно.

Все права защищены. При использовании
опубликованных в данном издании
материалов, включая фотографии,
согласие редакции и ссылка обязательны.
Редакция не несет ответственности
за достоверность сообщений информа-
ционных агентств. Опубликованные
материалы не обязательно отражают
точку зрения редакции. Сообщения
частных компаний печатаются без
исправлений. Ответственность за содер-
жание рекламы несет рекламодатель.
В журнале использованы материалы и
фотографии информагентств и свобод-
ных интернет-источников.

TÜKİB Dergisi
Sayı: 3 (25) / Temmuz – Aralık 2025

İmtiyaz Sahibi:
Türk Kazak İş insanları Birliği (TÜKİB)

Adres:
Jeltoksan cad. No: 181, L kat
050013, Almatı / Kazakistan
Tel.: +7 (727) 272 00 21
e-mail: info@tukib.kz
website: www.tukib.kz

Sürekli yayın tescil belgesi No:
KZ51VPY00056535,
tarihi: 30 Eylül 2022 Kazakistan Cumhuriyeti
Enformasyon ve Toplumsal Gelişim Bakanlığı
tarafından verilmiştir.

Tiraj: 2 000 adet.
Üç ayda bir yayınlanmaktadır.
Dağıtımı Kazakistan ve Türkiye Cumhuri-
yetleri sınırları içerisinde yapılmaktadır.
Dağıtım ücretsizdir.

Her hakkı saklıdır. Bu yayında yer alan
yazılar ve fotoğraflar izinsiz, kaynak gös-
terilmeden kullanılamaz. Yazı işleri, haber
ajanslarının haberlerinin doğruluğun-
dan sorumlu değildir. Haberlerin hukuki
sorumluluğu yazarlara, reklamların ise
reklam verene aittir. Şirketlerin haberleri
herhangi bir düzeltme yapılmadan yayın-
lanmıştır. Dergide haber ajanslarının ve
serbest erişimli e-kaynaklarının fotoğraf
ve yazıları kullanılmıştır.

СҰХБАТ / ИНТЕРВЬЮ / INTERVIEW

Куантыров Әлібек Сакенұлы:
НЕГІЗГІ БАСЫМДЫҚ -
ИНВЕТОРЛАРДЫ ТАРТУ

Alibek Kuantyrov:
MAIN FOCUS -
ATTRACTING INVESTORS

Куантыров Алибек Сакенович
ОСНОВНОЙ АКЦЕНТ -
ПРИВЛЕЧЕНИЕ ИНВЕТОРОВ

4

ÜYELERDEN HABERLER /
ТУКИБ МҮШЕЛЕРІНІҢ
ЖАҢАЛЫҚТАРЫ /
НОВОСТИ ЧЛЕНОВ ТУКИБ

34

БЛАГОТВОРИТЕЛЬНОСТЬ /
PHILANTHROPY

ФОНД НАЛЫК: КАК ЧАСТНАЯ ИНИЦИАТИВА МЕНЯЕТ
ОБЛИК БЛАГОТВОРИТЕЛЬНОСТИ

HALYK FOUNDATION: HOW A PRIVATE INITIATIVE IS
CHANGING THE FACE OF PHILANTHROPY

76

ӨКІМЕТ ЖӘНЕ БИЗНЕС / ГОСУДАРСТВО
И БИЗНЕС / GOVERNMENT&BUSINESS

«ДАМУ» қорының
ауқымды трансформациясы

Large-scale transformation of
DAMU FUND

Масштабная трансформация
ФОНДА «ДАМУ»

14

ДИНАМИКА РАСТУЩЕГО РЫНКА: СТРОИТЕЛЬНЫЙ СЕКТОР
КАЗАХСТАНА И СТРАТЕГИЧЕСКАЯ РОЛЬ BAUGENIE

YÜKSELEN BİR PAZARIN DİNAMİKLERİ:
KAZAKİSTAN İNŞAAT SEKTÖRÜ VE
BAUGENIE'NİN STRATEJİK ROLÜ

26

ETKİNLİKLER / ІС - ШАРАЛАР /
МЕРОПРИЯТИЯ

58

ИССЛЕДОВАНИЯ / RESEARCH

ПРОИСХОЖДЕНИЕ ГОРОДОВ
КАЗАХСТАНА

UNDERSTANDING THE ORIGINS
OF CITIES IN KAZAKHSTAN:

80

ӘЛІБЕК СӘКЕНҰЛЫ ҚУАНТЫРОВ
Қазақстан Республикасы
Сыртқы істер министрінің орынбасары

ҚУАНТЫРОВ АЛИБЕК САКЕНОВИЧ
Заместитель министра иностранных дел
Республики Казахстан

ALIBEK KUANTYROV
Deputy Minister of Foreign Affairs
of the Republic of Kazakhstan

НЕГІЗГІ БАСЫМДЫҚ - ИНВЕСТИТОРЛАРДЫ ТАРТУ

ОСНОВНОЙ АКЦЕНТ - ПРИВЛЕЧЕНИЕ ИНВЕСТИТОРОВ

MAIN FOCUS - ATTRACTING INVESTORS

Әлібек Сәкенұлы, Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрінің шетелдік инвестицияларды тарту бойынша атқарып жатқан жұмысы қандай? Инвесторларға қандай жеңілдіктер мен преференциялар ұсынуда?

Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігі еліміздің инвестициялық имиджін ілгерілетуде маңызды рөл атқара

Алибек Сакенович, расскажите, пожалуйста, о работе Министерства иностранных дел РК по привлечению иностранных инвестиций? Какие льготы и преференции предлагаются инвесторам?

Министерство иностранных дел РК играет ключевую роль в продвижении инвестиционного имиджа страны, выстра-

отырып, шетелдік мемлекеттермен, трансұлттық корпорациялармен және халықаралық қаржы институттарымен жүйелі жұмыс жүргізуде.

Қолайлы инвестициялық ахуал қалыптастыру, инвестициялық белсенділікті ынталандыру, жаңа мемлекеттік қолдау шараларын енгізу және қолданыстағыларын жетілдіру ол ҚР СИМ Инвестициялар комитетінің негізгі бағыттарының бірі. Инвестициялар комитеті және оған қарасты «KAZAKH INVEST» ұлттық компаниясы тікелей шетелдік инвестицияларды тарту және инвестициялық жобаларды сүйемелдеу бойынша жүйелі жұмысты қамтамасыз етеді.

Қалыптасқан инвестиция тарту экожүйесі үш деңгейден тұрады: шетелдегі мекемелер, орталық мемлекеттік органдар және жергілікті атқарушы органдар арқылы инвесторлармен жұмыс жүргізу. Елшіліктер мен консулдықтар шетелдік инвесторларды іздеу, алғашқы байланыс орнату және келіссөздер жүргізумен айналысады.

Бұған қоса, ел экономикасына озық технологияларды, басқару және тұрақты даму тәжірибесін енгізе алатын инвесторларды тартуға негізгі басымдық берілген.

Мемлекет басшысының тапсырмасына сәйкес, «KAZAKH INVEST» ұлттық компаниясы сапалы, экспортқа бағдарланған, жоғары қосылған құны бар инвестицияларды тарту үшін жаңа жүйелі тәсілдерді енгізуде. Осы жұмыстағы нақты нәтижелерге бағытталған негізгі тетіктердің бірі ол инвестицияларды тартудағы таргеттелген тәсіл, ол өндірістерді іске қосу, жұмыс орындарын құру және бюджет кірістерінің өсуін қамтамасыз етеді. Таргеттелген тәсіл сондай-ақ ел үшін маңызды жобаларды іске асыруға жоғары әлеуеті бар компаниялармен нысаналы әрі мазмұнды жұмысты көздейді.

Қазақстанның инвестиция тарту экожүйесі өз тиімділігін дәлелдеген Оңтүстік-Шығыс Азия елдерінің, атап айтқанда Вьетнам мен Индонезияның тәжірибесін ескере отырып қалыптастырылды. Осы мемлекеттердің үлгісіне сәйкес Қазақстанда елдің бәсекелік артықшылықтары мен экспорттық әлеуетін бағалау негізінде төрт басым сала айқындалды: көмірхимия, мұнайхимия, астықты

ивая системную работу с зарубежными государствами, транснациональными корпорациями и международными финансовыми институтами.

Одним из основных направлений работы Комитета по инвестициям МИД РК является создание благоприятного инвестиционного климата, стимулирование инвестиционной активности, работа по внедрению новых и совершенствованию действующих мер господдержки инвестиций. Комитет совместно с подведомственной национальной компанией «KAZAKH INVEST» проводят системную работу по привлечению прямых инвестиций и сопровождению инвестиционных проектов.

Сформированная в Казахстане экосистема привлечения инвестиций включает три уровня: взаимодействие с инвесторами на уровне заграничных учреждений, центральных госорганов и местных исполнительных органов. На внешнем периметре заграничные учреждения РК обеспечивают поиск новых инвесторов, налаживание прямого контакта с зарубежными инвесторами и проведение первых переговоров.

При этом основной акцент делается на привлечение инвесторов, способных внести в экономику страны передовые технологии, управленческую экспертизу и практики устойчивого развития.

Для реализации задач, обозначенных Главой государства в части привлечения качественных, экспортоориентированных инвестиций с высокой добавленной стоимостью, национальная компания «KAZAKH INVEST» внедряет новые системные подходы. Одним из ключевых инструментов в этой работе является таргетированный подход к привлечению инвестиций, нацеленный на конкретные результаты – введение в эксплуатацию производств, создание рабочих мест и рост поступлений в бюджет. Таргетированный подход также предполагает адресную и содержательную работу с компаниями, имеющими высокий потенциал реализации значимых для страны проектов.

Казахстанская экосистема привлечения инвестиций выстраивалась с учетом доказавшего свою эффективность опыта стран Юго-Восточной Азии, и в частности, Вьетнама и Индонезии. Так, по примеру

терең өңдеу және мұнай-газ саласына арналған жабдық өндірісі.

Әр сала бойынша инвестициялық ұсыныстар әзірленген, олардың құрамына техникалық-экономикалық негіздемелер, қаржылық модельдер, жоба профильдері және әлеуетті серіктестердің тізімі кіреді.

Аталған стратегияның практикалық іске асырылуы қазірдің өзінде нәтижелер беруде. Мәселен, 2025 жылы әрқайсысының құны 60 миллион, ал жалпы сомасы 13 млрд АҚШ долларынан асатын 18 инвестициялық келісімге қол қойылды, бұл өткен жылғы көрсеткіштен үш есе көп. Бұл келісімдер тараптардың өзара міндеттемелерін бекітіп, инвесторларға заңнамалық деңгейде сенімді кепілдіктер береді, жобаларды іске асыру үшін ашықтық пен тұрақтылықты қамтамасыз етеді. Ерекше назар бастамаларды сапалы әзірлеуге және экономиканың стратегиялық маңызды салаларын қолдауға аударылуда. Олардың қатарында өңдеуші өнеркәсіп, агро-сектор, логистика, жаңартылатын энергия көздері және цифрландыру бар. Бұл бағыттар орнықты өсімге, өнімнің қосылған құнын арттыруға және Қазақстанның жаһандық аренадағы инвестициялық тартымдылығын нығайтуға негіз қалайды.

данных государств в Казахстане с учетом конкурентных преимуществ и оценки экспортного потенциала страны определены четыре приоритетные отраслевые ниши: углехимия, нефтехимия, глубокая переработка зерновых и производство оборудования для нефтегазовой отрасли.

В каждой из указанных отраслей разработаны инвестиционные предложения, включающие технико-экономические обоснования, финансовые модели, профили проектов и перечень потенциальных партнеров.

Практическая реализация данной стратегии уже даёт результаты. Так, в 2025 году заключено 18 инвестиционных соглашений, стоимость каждого из которых более 60 млн долл. США, а общая сумма составляет свыше 13 млрд долл. США, что втрое превышает показатели прошлого года. Эти соглашения закрепляют взаимные обязательства сторон и предоставляют инвесторам надежные гарантии на уровне законодательства, обеспечивая прозрачность и стабильность условий для реализации проектов. Особое внимание уделяется качественной проработке инициатив и поддержке стратегически важных отраслей экономики, включая обраба-

Сонымен қатар, Қазақстан инвесторларға кең ауқымды преференциялар ұсынады: салықтар мен кедендік баждардан босату, мемлекеттік заттай гранттар беру және басқалары. Мысалы, құны 60 млн АҚШ долл. асатын жобалар үшін инвестициялық келісім шеңберінде 25 жылға дейін салықтық режимнің тұрақтылығы кепілдендіріледі. Бұл инвесторлар үшін сенімділік пен болжамдылықты қамтамасыз етеді.

Аталған шаралардың барлығы Қазақстанды жоғары қосылған құны бар жобаларды іске асыру үшін барынша қолайлы әрі сенімді юрисдикцияға айналдыруға бағытталған. Халықаралық серіктестер тарапынан елімізге деген қызығушылықтың артып келе жатқаны да осыны дәлелдейді.

Түркия Республикасымен инвестициялық бағыттағы ынтымақтастық қалай дамып келеді?

Қазақстан мен Түркияның инвестициялық саладағы ынтымақтастығы стратегиялық әрі көпқырлы сипатқа ие, ол өзара сенімнің жоғары деңгейін және ұзақмерзімді әріптестікке деген ортақ мүддені айқындайды. Түрік бизнесі Қазақстан экономикасының негізгі салаларын жаңғыртуға, инфрақұрылымды нығайтуға және әлеуметтік саланы дамытуға белсенді атсалысуда.

2017–2025 жылдар аралығында ҚР CIM мен «KAZAKH INVEST»-тің қолдауымен құны 1,6 млрд АҚШ долл. асатын 47 жоба іске қосылып, шамамен 6 мың жаңа жұмыс орны құрылды. Сонымен қатар, қазіргі таңда жалпы құны 3 млрд АҚШ долл. құрайтын 27 жоба түрік инвесторларының қатысуымен жүзеге асырылуда.

Бұған ірі инфрақұрылымдық және туристік нысандар, көлік тораптарын жаңғырту, сондай-ақ өнеркәсіп, агроөнеркәсіп және фармацевтика салаларындағы кәсіпорындар кіреді. Бұл жобалар өңірлердің дамуына, заманауи технологияларды енгізуге және орнықты өндірістік база қалыптастыруға мүмкіндік беруде.

Жеке атап өтерлік жайт — түрік бизнесінің инфрақұрылымдық мега-жобаларды іске асыруға белсенді қатысуы. «Alarco Holding» және «Makyol Holding» компания-

тывающую промышленность, агросектор, логистику, возобновляемые источники энергии и цифровизацию, что создаёт основу для устойчивого роста, повышения добавленной стоимости продукции и укрепления инвестиционной привлекательности Казахстана на глобальной арене.

Также Казахстан предлагает широкий спектр преференций — от освобождения от налогов и таможенных пошлин до предоставления государственных натуральных грантов. Например, в рамках инвестиционного соглашения для проектов стоимостью свыше 60 млн долл. обеспечивается стабильность налогового режима сроком до 25 лет. Это создаёт уверенность и предсказуемость для инвесторов.

Все эти меры направлены на то, чтобы сделать Казахстан максимально комфортной и надёжной юрисдикцией для реализации проектов с высокой добавленной стоимостью. И мы видим, что интерес к нашей стране со стороны международных партнёров продолжает расти.

Как развивается сотрудничество с Турецкой Республикой по инвестиционному направлению?

Взаимодействие Казахстана и Турции в инвестиционной сфере носит стратегический и многоплановый характер, отражая высокий уровень доверия и взаимной заинтересованности в долгосрочном партнёрстве. Турецкий бизнес активно участвует в модернизации ключевых отраслей экономики, укреплении инфраструктуры и развитии социальной сферы.

С 2017 по 2025 годы во взаимодействии МИД РК и АО «НК «KAZAKH INVEST» с турецкими инвесторами введено в эксплуатацию 47 проектов на сумму свыше 1,6 млрд долл., что позволило создать около 6 тыс. новых рабочих мест. Кроме того, на сегодняшний день реализуются 27 проектов на сумму 3 млрд долл. с участием инвесторов из Турции. Среди них крупные инфраструктурные и туристические объекты, модернизация транспортных узлов, а также предприятия в промышленности, агропромышленном комплексе и фармацевтике. Эти проекты способствуют развитию регионов, внедрению современных

ларының консорциумы корейлық серіктермен бірлесіп Үлкен Алматы айналма автомобиль жолының (УАААЖ) құрылысын жүзеге асырды. Бұл жоба 2023 жылдың жазынан бастап Алматыны айналып өтетін көлік ағынын жеңілдетуге ықпал етіп келеді.

Ағымдағы жылдың қыркүйек айында Қазақстанда «Tiryaki Agro» компаниясының ауқымды жобасы басталды. Жалпы инвестиция көлемі 320 млн АҚШ долл. құрайды және 400-ден астам жұмыс орнын құруды көздейді. Кешен құрамына бидай мен ноқатты қайта өңдейтін екі зауыт енеді. Онда крахмал, глютен, лизин, глюкоза-фруктоза сиропы, құрамажемдер және ноқат ақуызының изоляттары сияқты жоғары қосылған құнды өнімдер өндіріледі. Жылдық шикізат қажеттілігі — 250 мың тонна бидай және 80 мың тонна ноқат.

Осылайша, түрік инвестициялары Қазақстан экономикасын әртараптандыруға елеулі үлес қосып, көлік және туристік инфрақұрылымнан бастап фармацевтика мен азық-түлік өнеркәсібіне дейін жаңа өсім нүктелерін қалыптастыруда.

технологий и формированию устойчивой производственной базы.

Отдельно стоит отметить активное участие турецкого бизнеса в реализации инфраструктурных мегапроектов. Консорциум компаний «Alarko Holding» и «Maquol Holding» совместно с корейскими партнерами завершил строительство Большой алматинской кольцевой автомобильной дороги (БАКАД), которая с лета 2023 года способствует разгрузке транспортных потоков вокруг Алматы.

В сентябре текущего года в Казахстане стартовал масштабный проект «Tiryaki Agro», общий объем инвестиций в который составляет 320 млн долл. и предусматривает создание более 400 рабочих мест. Комплекс будет включать два завода по переработке пшеницы и гороха с производством продукции высокой добавленной стоимости, включая крахмал, глютен, лизин, глюкозно-фруктозный сироп, комбикорма и гороховый изолят белка, при этом годовая потребность в сырье составит 250 тыс. тонн пшеницы и 80 тыс. тонн гороха.

Таким образом, турецкие инвестиции

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың Түркияға жасаған ресми сапарының нәтижелері бойынша қандай жұмыстар, оның ішінде нақты инвестициялық жобалар бойынша, атқарылуда? Сапар барысында қандай шешімдер мен уағдаластықтарға қол жеткізілді?

2025 жылы 28–29 шілде аралығында Мемлекет басшысының Түркияға жасаған ресми сапары аясында екі елдің саяси диалогын жоғары қарқынын растап және экономикалық күн тәртібін айтарлықтай нығайтты. Келіссөздер қорытындысы бойынша өзара тиімді ынтымақтастықты тереңдетуге жол ашатын бірқатар маңызды коммерциялық құжаттарға қол қойылды.

Атап айтқанда, жалпы құны 800 млн АҚШ долл. құрайтын «Kazak protein», «KazAgroTech», «Orzah Group» және «S Sistem Yatirim Lojistik» сынды жетекші түрік компанияларымен 5 келісім жасалды. Келісімдер агроөнеркәсіп кешені, азық-түлік өнеркәсібі және логистика салаларындағы жобаларды қамтиды. Олардың ішінде агроөнеркәсіптік және агрохимиялық кешендердің, Түркістан облысында биологиялық белсенді қоспалар зауытының құрылысы, сондай-ақ Ақтөбе, Шымкент, Астана және Алматы қалаларында заманауи логистикалық орталықтар құру бар.

Жобаларды сүйемелдеу ҚР СИМ және «KAZAKH INVEST» ұлттық компаниясы арқылы «бір терезе» қағидаты бойынша жүзеге асырылып, инвесторларға заңнаманы қолдану жөніндегі кеңестерден бастап мемлекеттік қолдау шараларын алуға дейін толық қолдау көрсетіледі. Қыркүйек айында «Kazak protein» агроөнеркәсіптік кешенінің құрылысын бастау жоспарланып отыр, ал «S Sistem Yatirim Lojistik» пен «Қазпочта» АҚ бірлескен кәсіпорны жобалық құжаттаманы әзірлеуді аяқтау үстінде.

Осылайша, қол қойылған келісімдер практикалық іске асырылу кезеңіне өтіп, жаңа жұмыс орындарын құруға, азық-түлік қауіпсіздігін нығайтуға және елдің заманауи инфрақұрылымын дамытуға елеулі үлес қосатын болады.

содействуют диверсификации экономики Казахстана и открывают новые точки роста в различных сферах экономики.

Какая работа, в том числе по конкретным инвестиционным проектам, ведётся по результатам недавнего официального визита Президента РК Касым-Жомарта Токаева в Турцию? Какие решения и договорённости достигнуты в рамках визита?

Визит Главы государства в Турцию 28–29 июля текущего года подтвердил высокую динамику политического диалога и укрепил экономическую повестку. В ходе переговоров был подписан пакет важных коммерческих документов, открывающих новые возможности для углубления взаимовыгодного сотрудничества.

В частности, заключено 5 соглашений на общую сумму 800 млн долл. с ведущими турецкими компаниями «Kazak protein», «KazAgroTech», «Orzah Group» и «S Sistem Yatirim Lojistik». Данные договорённости охватывают проекты в агропромышленном комплексе, пищевой промышленности и логистике, включая строительство агропромышленного и агрохимического комплексов, завода по производству биологически активных добавок в Туркестанской области, а также создание сети современных логистических центров в Актобе, Шымкенте, Астане и Алматы.

Сопровождение проектов осуществляется МИД РК и АО «НК «KAZAKH INVEST» по принципу «одного окна», обеспечивая инвесторам поддержку от консультаций по законодательству до получения мер государственной помощи. Уже в сентябре т.г. ожидается начало строительства комплекса «Kazak protein», а совместное предприятие «S Sistem Yatirim Lojistik» и АО «Казпочта» завершает подготовку проектной документации.

Таким образом, подписанные соглашения переходят в практическую плоскость, что будет способствовать созданию новых рабочих мест, укреплению продовольственной безопасности и развитию современной инфраструктуры страны.

Deputy Minister, could you please tell us about the work of the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Kazakhstan in attracting foreign investment? What kinds of incentives and preferences are offered to investors?

The Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Kazakhstan plays a key role in promoting the country's investment image by building systematic cooperation with foreign states, multinational corporations, and international financial institutions.

One of the main areas of activity of the Investment Committee of the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Kazakhstan is

the creation of a favorable investment climate, stimulation of investment activity, and the development and improvement of existing state support measures for investments. The Committee, together with its subordinate national company KAZAKH INVEST, carries out systematic work on attracting foreign direct investment and supporting investment projects.

The investment ecosystem established in Kazakhstan consists of three levels: interaction with investors at the level of foreign missions, central government agencies, and local executive bodies. At the external perimeter, the foreign missions of Kazakhstan ensure the search for new investors, the establish-

ment of direct contacts with foreign investors, and the conduct of initial negotiations.

At the same time, the main emphasis is placed on attracting investors capable of bringing advanced technologies, management expertise, and sustainable development practices into the national economy.

To implement the tasks set by the Head of State regarding the attraction of high-quality, export-oriented investments with high added value, the national company KAZAKH INVEST is introducing new systemic approaches. One of the key tools in this work is a targeted approach to investment attraction, aimed at concrete results – commissioning of production facilities, job creation, and an increase in

budget revenues. The targeted approach also provides for focused and substantive work with companies that have a high potential for implementing projects of national importance.

Kazakhstan's investment attraction ecosystem has been built taking into account the proven successful experience of Southeast Asian countries, in particular Vietnam and Indonesia. Following the example of these states, and based on an assessment of the country's competitive advantages and export potential, four priority sectoral niches have been identified in Kazakhstan: coal chemistry, petrochemistry, deep processing of grain, and production of equipment for the oil and gas industry.

In each of these sectors, investment proposals have been developed, including feasibility studies, financial models, project profiles, and lists of potential partners.

The practical implementation of this strategy is already delivering results. Thus, in 2025, 18 investment agreements were signed, each valued at over \$60 million, for a total of over \$13 billion, tripling last year's total. These agreements formalize the mutual commitments of the parties and provide investors with reliable guarantees at the legislative level, ensuring transparency and stability of conditions for project implementation. Special attention is being paid to the thorough development of initiatives and the support of strategically important sectors of the economy, including manufacturing, agriculture, logistics, renewable energy, and digitalization. This creates a foundation for sustainable growth, increased value-added production, and strengthening Kazakhstan's investment appeal on the global stage.

Kazakhstan also offers a wide range of incentives — from exemptions from taxes and customs duties to the provision of state in-kind grants. For example, under an investment agreement for projects worth more than USD 60 million, tax regime stability is ensured for up to 25 years. This creates confidence and predictability for investors.

All these measures are aimed at making Kazakhstan a highly comfortable and reliable

jurisdiction for the implementation of projects with high added value. And we see that the interest of international partners in our country continues to grow.

How is investment cooperation with the Republic of Türkiye developing?

Cooperation between Kazakhstan and Türkiye in the investment sphere is strategic and multifaceted, reflecting a high level of trust and mutual interest in long-term partnership. Turkish business is actively involved in the modernization of key sectors of the economy, strengthening infrastructure, and developing the social sphere.

From 2017 to 2025, with the support of the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Kazakhstan and JSC NC KAZAKH INVEST, 47 projects with Turkish participation worth over USD 1.6 billion have been commissioned, creating about 6 thousand new jobs. Moreover, 27 projects worth USD 3 billion are being implemented with the participation of investors from Turkey. Among them are large infrastructure and tourism facilities, moderniza-

tion of transport hubs, as well as enterprises in industry, the agro-industrial complex, and pharmaceuticals. These projects contribute to regional development, the introduction of modern technologies, and the establishment of a sustainable production base.

It is worth noting the active participation of Turkish businesses in the implementation of major infrastructure megaprojects. A consortium of Alarko Holding and Makyol Holding, together with Korean partners, completed the construction of the Big Almaty Ring Road (BAKAD), which, since the summer of 2023, has been helping to ease traffic flows around Almaty.

In September of this year, a large-scale project of Tiryaki Agro was launched in Kazakhstan, with a total investment of USD 320 million and the creation of more than 400 jobs. The complex will include two plants for processing wheat and peas, producing high value-added products such as starch, gluten, lysine, glucose-fructose syrup, animal feed, and pea protein isolate. The annual raw material requirement will amount to 250,000 tons of wheat and 80,000 tons of peas.

Thus, Turkish investments contribute to the diversification of Kazakhstan's economy and open new growth points ranging from transport and tourism infrastructure to pharmaceuticals and the food industry.

What work, including on specific investment projects, is being carried out following the recent official visit of President Kassym-Jomart Tokayev to Türkiye? What agreements and arrangements were reached during the visit?

During the official visit of the Head of State to Türkiye on July 28–29 of the current year confirmed the high dynamics of political dialogue and strengthened the economic agenda. During the negotiations, a package of important commercial documents was signed, opening new opportunities for deepening mutually beneficial cooperation.

In particular, five agreements totaling USD 800 million were concluded with leading Turkish companies “Kazak protein”, “KazAgro-Tech”, “Orzax Group” and “S Sistem Yatirim Lojistik”. These agreements cover projects in

the agro-industrial complex, the food industry, and logistics, including the construction of agro-industrial and agrochemical complexes, a plant for the production of biologically active additives in the Turkistan region, as well as the creation of a network of modern logistics centers in Aktobe, Shymkent, Astana, and Almaty.

The implementation of the projects is being supported by the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Kazakhstan and JSC NC KAZAKH INVEST under the “one-stop shop” principle, providing investors with support ranging from consultations on legislation to the receipt of state support measures. Already in September of this year, the construction of the “Kazak protein” complex is expected to begin, while the joint venture between “S Sistem Yatirim Lojistik” and JSC “Kazpost” is finalizing the preparation of project documentation.

Thus, the signed agreements are moving into the practical stage, which will contribute to the creation of new jobs, strengthening of food security, and the development of modern infrastructure in the country.

**ФАРХАТ ҚАЙНАРҰЛЫ
СӘРСЕКЕЕВ**

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ
Басқарма Төрағасы

**САРСЕКЕЕВ ФАРХАТ
КАЙНАРОВИЧ**

Председатель Правления
АО «Фонд развития
предпринимательства «Даму»

FARKHAT SARSEKEYEV

Chairman of the Board
of JSC "Entrepreneurship
Development Fund "Damu"

«ДАМУ» ҚОРЫ ШОБ қолдауда неғұрлым орнықты шараларға көшеді

ФОНД «ДАМУ» переходит к более устойчивым мерам финансовой поддержки МСБ

Фархат Қайнарұлы, қазір «Даму» қоры қазақстандық кәсіпкерлерге қандай қолдау шараларын көрсетуде?

«Даму» қоры кәсіпкерлерге үш негізгі құрал арқылы мемлекеттік қолдау көрсетеді: бұл жеңілдетілген қаржыландыру, кепіл жеткіліксіз болған жағдайда қарыздар бойынша кепілдік беру және пайыздық мөлшерлеменің бір бөлігін субсидиялау. Биыл Қор ауқымды трансформациядан өтуде. Біз кәсіпкерлерге үйреншікті болып қалған құралдарды сақтап қалдық, бірақ олардың тезірек жұмыс істеуі және үлкен әсер беруі үшін ішкі құрылымын сапалық тұрғыдан өзгерттік. Сондай-ақ экономика үшін барынша мультипликативті әсер бере алатын: өңдеу өнеркәсібі, көлік және қоймалау, туризм, денсаулық сақтау, білім беру сияқты басым салалардың тізбесі айқындалды.

Бизнесті қолдау құралдарындағы өзгерістер туралы толығырақ айтып бере аласыз ба?

Қазір біз нарықтық емес қолдау тетіктерінен бірте-бірте тұрақты шараларға көшіп жатырмыз. Егер бұрын біз пайыздық мөлшерлемелерді белсенді түрде субсидияласақ, енді кепілдендіру мен жеңілдікті кредиттеуге баса назар аударамыз.

Субсидиялау құралы бойынша биылғы жылдың маусым айында жаңа Қағида күшіне енді, оған сәйкес құны 200 млн теңгеден аспайтын микро және шағын кәсіпкерлік субъектілері субсидиялауға жатады. Біз несие бойынша мөлшерлеменің 40% -ын жабамыз, бұл ретте қарыз алушы үшін ол **12,3%** -дан, ал әлеуметтік кәсіпкерлер үшін **11,3%** -дан төмен болмауы тиіс.

Бизнестің жаңа қолдау шараларына біртіндеп көшуін қамтамасыз ету үшін «Даму» қоры «Өрлеу» жеңілдікті несиеге бағдарламасын іске қосты. Бұл құрал пайыздық мөлшерлемелерді субсидиялаудың тиімді баламасы және кәсіпкерлерге кейде бюджеттік рәсімдерден туындайтын қаржыландыруды кідіріссіз алуға мүмкіндік береді.

Шарт кредиттің барлық мерзімінде - **10**

Фархат Кайнарлович, расскажите, пожалуйста, какие меры поддержки предоставляет сейчас Фонд «Даму» казахстанским предпринимателям.

Фонд «Даму» оказывает государственную поддержку предпринимателям через три ключевых инструмента: это льготное финансирование, предоставление гарантий по займам при недостаточности залога и субсидирование части процентной ставки. В этом году Фонд проходит масштабную трансформацию. Мы сохранили привычные предпринимателям инструменты, но качественно изменили их внутреннюю архитектуру, чтобы они работали быстрее и приносили больший эффект. Также определен перечень приоритетных отраслей, которые способны дать наибольший мультипликативный эффект для экономики: обрабатывающая промышленность, транспорт и складирование, туризм, здравоохранение, образование.

Поделитесь, пожалуйста, подробностями касательно изменений в инструментах поддержки бизнеса.

Сейчас мы осуществляем постепенный переход от нерыночных механизмов поддержки к более устойчивым мерам. Если раньше мы активно субсидировали процентные ставки, то теперь делаем акцент на гарантировании и льготном кредитовании.

По инструменту субсидирования в июне этого года вступили в силу новые Правила, согласно которым субсидированию подлежат субъекты микро- и малого предпринимательства стоимостью не более 200 млн тенге. Мы покрываем 40% ставки по кредиту, при этом для заемщика она не может быть ниже **12,3%**, а для социальных предпринимателей не менее **11,3%**.

Для обеспечения плавного перехода бизнеса на новые меры поддержки Фонд «Даму» запустил программу льготного кредитования «Өрлеу». Данный инструмент станет эффективной альтернативой субсидированию процентных ставок и позволит предпринимателям получать финанси-

жылға дейін тіркелген пайыздық мөлшерлеменен - **12,6%** тартымды. Қарыздың ең көп сомасы - инвестицияға 7 млрд теңгеге дейін, айналым қаражатына 3,5 млрд теңгеге дейін.

Бағдарлама мен айтқан бес басым саланы қамтиды, барлығы 54 қызмет түрі бар. Бағдарламаның негізгі ерекшелігі - **«Қазақстанда жасалған»** деген таңбасы бар активтерді міндетті сатып алу. Мұндай тәсіл отандық кәсіпорындардың өнімділігін қолдауға және арттыруға, импортты алмастыруға, әлеуметтік инфрақұрылымды дамытуға және жаңа жұмыс орындарын құруға бағытталған.

«Өрлеу» бағдарламасына екінші деңгейлі банктер белсенді тартылған: жалпы қаржыландыру көлемінен 750 млрд теңге, 450 млрд теңге – бұл ЕДБ тарапынан бірлесіп қаржыландыру. Біз Halyk Bank, ЦентрКредит Банкі, Forte Bank, Bereke Bank, Freedom Bank, Bank RBK және Nurbank компанияларымен ынтымақтастық орнатып жатырмыз.

Маусым айында бағдарлама іске қосылған сәттен бастап (01.09.2025ж. жағдай бойынша) біз 300 млрд теңгеге жуық сомаға 600-ден астам жобаны қолдадық. Олардың жартысынан көбі – өңдеу өнеркәсібіне қатысты. Қарыздардың ең көп саны инвестициялық мақсаттарға берілген. Бұдан басқа, бағдарламаға қатысушылар Қордың кепілдігін пайдалана алады.

Кепілдік беру құралы қалай жұмыс істейді және ол бизнеске несімен пайдалы?

Кепілдік беру құралы көптеген кәсіпкерлерге жақсы таныс. «Даму» қоры бұл бағдарламаны 15 жылдан астам уақыт бойы жүзеге асырып келеді. 2024 жылдың өзінде біз 9 млрд теңгенің 445 мыңнан астам жобасына қолдау көрсеттік. Бұл тамаша көрсеткіш. Алайда бағдарламаның басқа жағы да бар - бюджет қаражатына тәуелділік. Тәсілді өзгерту керек болды. Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша екі Кепілдік қоры іске қосылды.

Құны 7 млрд теңгеге дейінгі жобаларға

вание без задержек, которые порой возникают из-за бюджетных процедур.

Условия привлекательны фиксированной процентной ставкой - **12,6%** на весь срок кредита – до 10 лет. Максимальная сумма займа - **до 7 млрд тенге на инвестиции, до 3,5 млрд тенге на оборотные средства.**

Программа охватывает пять приоритетных отраслей, о которых я уже говорил, всего 54 вида деятельности. Ключевая особенность программы - обязательное приобретение активов с маркировкой «Сделано в Казахстане». Такой подход направлен на поддержку и рост производительности отечественных предприятий, импортозамещение, развитие социальной инфраструктуры и создание новых рабочих мест.

В программу «Өрлеу» активно вовлечены банки второго уровня: из общего объема финансирования в 750 млрд тенге, 450 млрд тенге – это **софинансирование со стороны БВУ**. Мы уже сотрудничаем с Halyk bank, Банк ЦентрКредит, Forte Bank, Bereke Bank, Freedom Bank, Bank RBK и Nurbank.

С момента запуска в июне (по сост. на 01.09.2025 г.) мы поддержали более 600 проектов на сумму около **300 млрд тенге**. Больше половины из них – в обрабатывающей промышленности. Наибольшее количество займов выдано на инвестиционные цели. Кроме того, участники программы могут также воспользоваться гарантией Фонда.

Как работает инструмент гарантирования и чем он полезен бизнесу?

Инструмент гарантирования хорошо знаком многим предпринимателям. Фонд «Даму» реализует эту программу уже более 15 лет. Только за 2024 год мы поддержали свыше 9 тыс. проектов на сумму кредита 445 млрд тенге. Это отличный показатель. Однако у программы есть и другая сторона – зависимость от бюджетных средств. Нужно было менять подход. Так, по поручению Главы государства были запущены два Гарантийных фонда.

При создании Гарантийного фонда –

бағытталған 1-Кепілдік қорын құру кезінде міндет бюджет қаражатын пайдаланудан бас тарту болды. Біз халықаралық тәжірибеге сүйендік: қорды ақылы еттік - комиссия 1,5% болады, және серіктес банктермен бірлесіп оның капиталын қалыптастырдық.

Бұл ретте несие алу кезіндегі бизнес үшін басты проблема - кепіл мүлктің болмауы немесе жетіспеушілігі. Қазір кәсіпкерлердің несиелері ЖІӨ-нің 10% -ға жуығын ғана құрайды. Бұл басқа елдермен салыстырғанда өте аз. Бұл көрсеткішті ұлғайту қажет.

Бізге несиелерді қолжетімді етіп, бұл үдеріске банктерді тарту қажет болды. Сондықтан біз кепілдік беру шарттарын өзгерттік - оларды шартсыз және қайтарып алынбайтын етіп, бағдарлама ережелерін толығымен жаңарттық. Енді кәсіпкерде кепілдікті қамтамасыз ету жетіспеген жағдайда «Даму» қоры өте қысқа мерзімде

1, ориентированного на проекты стоимостью до 7 млрд тенге, задача заключалась в том, чтобы отказаться от использования бюджетных средств. Мы опирались на международный опыт: сделали фонд платным – комиссия составляет 1,5%, и совместно с банками-партнёрами сформировали его капитал.

При этом главная проблема для бизнеса при получении кредита – отсутствие или нехватка залогового имущества. Сейчас кредиты предпринимателей составляют лишь около 10% от ВВП. Это крайне мало по сравнению с другими странами. Этот показатель необходимо увеличивать.

Нам нужно было сделать кредиты доступнее и при этом вовлечь в этот процесс банки. Поэтому мы изменили условия гарантирования – сделали их безусловными и безотзывными, полностью обновили правила программы. Теперь при нехватке у предпринимателя залогового обеспе-

Тұтастай алғанда қолдау құралдары бойынша 2025 жылдың 8 айындағы көрсеткіштер мынадай :

Субсидия

субсидиялау бойынша
367,3 МЛРД ТГ
2 656 жобасы
қолдау тапты

Кепілдік беру

кепілдік беру бойынша жалпы сомасы
519 МЛРД ТГ
3 511 жобаға
қолдау көрсетілді
кепілдік сомасы
341,5 МЛРД ТГ

Жеңіл несие

Жеңілдікті қаржыландыру бойынша
402 МЛРД ТГ
1 764 жобасы
қолдау тапты

- портфельдік кепілдендірудің арқасында **2 жұмыс күні ішінде** жобаларға 7 млрд теңгеге дейін кепілдік береді.

Кепілдік кредит сомасының **85%** -на дейін жаба отырып, кредиттерге, лизингтік мәмілелерге және келісімшарттарды орындауға қолданылады, бірақ 3,5 млрд теңгеден аспайды. Кепілдік бойынша басқа бағдарламаларға қарағанда біз басым салаларды да (80%), басымдығы жоқ салаларды да (20%) қаржыландыра аламыз. Тізбеге 60-тан астам ЭҚЖЖ енгізілген. Биылғы жылдың сәуір айынан бастап 1 қыркүйекке дейін біз жалпы несие сомасы **207 млрд теңгеден** асатын, кепілдік сомасы **112 млрд теңгеден асатын 1,3 мыңға жуық кепілдік** бердік.

2 Кепілдік қоры - бойынша біздің міндетіміз ірі инфрақұрылымдық, инвестициялық жобаларды қолдау. Біз **алғашқы кепілдікті беріп те үлгердік**. Жоба өңдеу өнеркәсібінде жүзеге асырылуда, бұл Қазақстандағы алғашқы көкөніс пен жеміс-жидек өңдеу зауытының құрылысы. Онда алма шырыны концентраты және жеміс пен көкөніс еzbесі шығарылады. Жобаның жалпы құны **9,5 млрд теңге**, оның **2,8 млрд теңгесі** - кепілдік. Бүгінде концен-

чения Фонд «Даму» выдает гарантии для проектов до 7 млрд тенге в очень короткие сроки - в течение 2 рабочих дней, благодаря портфельному гарантированию. Гарантия распространяется на кредиты, лизинговые сделки и на исполнение контрактов, покрывая до 85% от суммы кредита, но не более 3,5 млрд тенге. По гарантиям, в отличие от других программ, мы можем финансировать как приоритетные отрасли (80%), так и неприоритетные (20%). В перечень включены более 60 ОКЭД. С момента запуска в апреле этого года по 1 сентября мы выдали порядка **1,3 тыс. гарантий** на общую сумму кредита более **207 млрд тенге** с суммой гарантии свыше **112 млрд тенге**.

По Гарантийному фонду - 2 у нас задача поддерживать крупные инфраструктурные, инвестиционные проекты. Мы уже выдали первую гарантию. Проект реализуется в обрабатывающей промышленности - это строительство первого в Казахстане завода по переработке овощей и фруктов с выпуском концентрата яблочного сока, а также фруктовых и овощных пюре. Общая стоимость проекта составляет **9,5 млрд тенге**, из которых **2,8 млрд тенге** - гарантия. Сегодня основная часть концентратов

В целом по инструментам поддержки за 8 месяцев 2025 года следующие показатели:

Субсидирование

по субсидированию поддержано
2 656 проектов
на общую сумму кредитов
367,3 МЛРД ТГ

Гарантирование

по гарантированию поддержано
3 511 проектов
на общую сумму кредитов
519 МЛРД ТГ
сумма гарантии
341,5 МЛРД ТГ

Льготное финансирование

по льготному финансированию поддержано
1 764 проекта
на общую сумму кредитов
402 МЛРД ТГ

траттардың негізгі бөлігі Қытайдан және басқа елдерден импортталады, сондықтан жаңа зауытты іске қосу сыртқы жеткізілімдерге тәуелділікті төмендетуге мүмкіндік береді.

Қазір Қор қарауында **52,3 млрд теңгенің тағы екі жобасы** бар, ал несие берушілерде **40-тан астам жоба** бар.

Ірі инвестициялық жобаларға біздің қоятын талаптарымыз - бұл басым салаларға сәйкестік, сондай-ақ **жоба құнының 20%** мөлшерінде өз қатысуын қамтамасыз ету қажет.

Қаржы құралдарынан басқа Қор кәсіпкерлерге қандай да бір қосымша қолдау көрсете ме?

Иә, біз қаржылық емес шараларға да баса назар аударамыз. Қор «Заманауи кәсіпкер» деп аталатын тегін оқыту курстарын өткізеді. Өткен жылы **1700-ге жуық адам** оқудан өткен болса, биыл 1 308 кәсіпкер тіркеліп, оқып жатыр. Қазір сапалы білім беру бағдарламалары әзірленуде.

Екінші бағыт - консультациялық қолдау. Соңғы жылдары осы саладағы белгілі бір

импортируется из Китая и других стран, поэтому запуск нового завода позволит снизить зависимость от внешних поставок.

Сейчас на рассмотрении Фонда ещё два проекта на общую сумму **52,3 млрд тенге**, а у кредиторов свыше 40 проектов.

К крупным инвестпроектам наши требования - это соответствие приоритетным отраслям, также нужно обеспечить собственное участие в размере **20% от стоимости проекта**.

Помимо финансовых инструментов, оказывает ли Фонд какую-то дополнительную поддержку предпринимателям?

Да, мы делаем акцент и на нефинансовых мерах. Фонд проводит бесплатные обучающие курсы «Современный предприниматель». В прошлом году их прошли около **1700 человек**, в этом - уже зарегистрированы и обучаются 1 308 предпринимателей. Сейчас разрабатываются качественные образовательные программы.

Второе направление - консультационная поддержка. В последние годы из-за определенного спада в этой сфере на рын-

құлдырау салдарынан нарықта көптеген «кеңесшілер» пайда болды - олардың арасында адал мамандармен қоса алаяқтар да бар. Дегенмен, консалтингтік компаниялар да нарықта ресми түрде жұмыс істейді, салық төлейді, ал олардың қызметкерлері қаржы ұйымдарында жұмыс тәжірибесі бар және кәсіби сараптамаға ие. Болашақта біз бұл қызметті осындай компаниялармен бірлесе отырып жүйелендіруді жоспарлап отырмыз. Қазіргі таңда пилоттық жобалар **Ақтау мен Алматыда іске** қосылды. Осы шаралардың барлығы кәсіпкерлердің қаржыландыруға қол жеткізуіне және өз жобаларын дамытуға бағытталған.

Кәсіпкерлерді қолдау көрсеткіштері қандай?

Тұтастай алғанда қолдау құралдары бойынша **2025 жылдың 8 айындағы** көрсеткіштер мынадай:

- субсидиялау бойынша **367,3 млрд теңгенің 2 656 жобасы** қолдау тапты;
- кепілдік беру бойынша жалпы сомасы **519 млрд теңге болатын 3 511 жобаға** қолдау көрсетілді, кепілдік сомасы **341,5 млрд теңге**;
- Жеңілдікті қаржыландыру бойынша **402 млрд теңгенің 1 764 жобасы** қолдау тапты.

«Даму» қорынан қолдау тапқан кәсіпкерлерді суреттеп беріңізші, олар қандай әлеуметтік-экономикалық әсер береді?

Біздің кәсіпкерлер негізінен 35 пен 44 жас аралығындағы адамдар. Олардың жартысына жуығы - әйелдер. Әлеуметтік тиімділікке келетін болсақ, біздің басты мақсатымыз - жұмыс орындары санын, салық түсімдері көлемін және экономикадағы шағын және орта бизнестің үлесін арттыру. Бүгінгі таңда бұл міндет табысты жүзеге асырылуда. Экономикадағы ШОБ үлесі 39,7% болды. Он жыл бұрын бұл көрсеткіш 10% төмен болатын. Қазір бұл салада 4,4 млн адам жұмыс істейді, бұл он жыл бұрынғы көрсеткіштен миллионға көп. Болашақта біз осы көрсеткіштердің сапалы өсуін қамтамасыз ету міндетін қойып отырмыз.

ке появилось множество «консультантов» - есть среди них добросовестные специалисты, а есть и мошенники. Тем не менее, консалтинговые компании тоже работают на рынке официально, платят налоги, а их сотрудники имеют опыт работы в финансовых организациях и обладают профессиональной экспертизой. В будущем мы планируем систематизировать эту деятельность совместно с такими компаниями. На данный момент пилотные проекты уже запущены в Актау и Алматы. Все эти меры направлены на то, чтобы предприниматели могли получать доступ к финансированию и развивать свои проекты.

Какие сейчас показатели по поддержке предпринимателей?

В целом по инструментам поддержки **за 8 месяцев 2025 года** следующие показатели:

- по субсидированию *поддержано 2 656 проектов на общую сумму кредитов 367,3 млрд тенге*;
- по гарантированию *поддержано 3 511 проектов на общую сумму кредитов 519 млрд тенге*, сумма гарантии **341,5 млрд тенге**;
- по льготному финансированию *поддержано 1 764 проекта на общую сумму кредитов 402 млрд тенге*.

Каков портрет предпринимателей, получивших поддержку от Фонда «Даму», какое социально-экономическое влияние они оказывают?

Наши предприниматели в основном в возрасте от 35 до 44 лет. Почти половина из них - это женщины. Что касается социального эффекта, то наша главная цель - увеличить количество рабочих мест, объем налоговых поступлений и долю малого и среднего бизнеса в экономике. На сегодняшний день эта задача успешно реализуется. Доля МСБ в экономике составляет 39,7%. Десять лет назад этот показатель был на 10% ниже. Сейчас в этой сфере занято 4,4 млн человек, что на миллион больше, чем десять лет назад. В будущем мы ставим задачу обеспечить качественный рост этих показателей.

DAMU FUND is transforming to more sustainable measures of financial support for SMEs

Farkhat Kainarovich, please tell us what support measures "Damu" Fund currently provides to Kazakhstani entrepreneurs.

"Damu" Fund provides state support to entrepreneurs through three key instruments: low-interest financing, provision of loan guarantees when collateral is insufficient and subsidizing of interest rates. This year, the Fund is undergoing a large-scale transformation. We have retained the services that are familiar to entrepreneurs, but have qualitatively changed their internal architecture so that they work faster and bring greater results. A list of priority sectors that are capable of providing the greatest multiplier effect for the economy has also

been determined: manufacturing, transport and warehousing, tourism, healthcare, and education.

Can you tell us more about the changes in business support measures?

We are now gradually moving from non-market support mechanisms to more sustainable measures. If earlier we actively subsidized interest rates, now we focus on guarantees and low-interest lending.

In June this year, new rules of interest rate subsidizing were approved. According to the rules micro and small business entities worth no more than 200 million tenge are subject to subsidies. We reimburse up to 40% of the

loan interest rate, while for the borrower it cannot be lower than 12.3%, and for social entrepreneurs not lower than 11.3%.

To ensure a smooth transition of businesses to new support measures, “Damu” Fund has launched “Orleu” preferential lending program. This instrument will become an effective alternative to subsidizing interest

rates and will allow entrepreneurs to receive financing without delays that sometimes arise due to budget procedures.

The terms are attractive with a fixed interest rate of 12.6% for the entire loan term – up to 10 years. The maximum loan amount is up to 7 billion tenge for investments and up to 3.5 billion tenge for working capital.

In general, the results of support instruments for 8 months of 2025 are as follows:

Subsidy

2 656 projects
were supported by subsidies
367.3 billion kzt

Guarantee

3 511 projects
were supported by guarantees
for a total loan amount of **519 billion kzt**
the guarantee amount was **341.5 billion kzt**

Concessional financing

1 764 projects
were supported by low-interest financing
for a total loan amount of **402 billion kzt**

The program covers five priority sectors, which I have already mentioned, and in total it covers 54 types of activities. The key feature of the program is the mandatory acquisition of assets labeled “Made in Kazakhstan”. This approach is aimed at supporting and increasing the productivity of domestic enterprises, import substitution, developing social infrastructure and creating new jobs.

Second-tier banks are actively involved in “Orleu” program: out of the total financing volume of 750 billion tenge, 450 billion tenge is co-financing from second-tier banks. We are already cooperating with Halyk bank, Bank CenterCredit, Forte Bank, Bereke Bank, Freedom Bank, Bank RBK and Nurbank.

Since its launch in June (as of 01.09.2025), we have supported more than 600 projects worth about 300 billion tenge. More than half of them are in the manufacturing industry. The largest number of loans were provided for investment purposes. In addition, program participants can also use the Fund’s loan guarantee.

How does the loan guarantee work and how is it useful for business?

The guarantee instrument is well known to many entrepreneurs. “Damu” Fund has been implementing this program for over 15 years. In 2024 alone, we supported over 9 000 projects for a loan amount of 445 billion tenge. This is an excellent indicator. However, the program has another side – dependence on budget funds. It was necessary to change this approach. Thus, in accordance with the task of the Head of State, two Guarantee Funds were launched.

When creating the Guarantee Fund – 1, focused on projects worth up to 7 billion tenge, the task was to avoid the use budget funds. We relied on international experience: we made the fund fee-based with the commission of 1.5%, and together with partner banks we formed its capital.

At the same time, the main problem for businesses when receiving a loan is the absence or shortage of collateral. Currently,

loans to entrepreneurs make up only about 10% of GDP. This is extremely low compared to other countries. This figure needs to be increased.

We needed to make loans more accessible and involve banks in this process. That is why

we changed the guarantee conditions – made them unconditional and irrevocable, and completely updated the program rules.

Now, if an entrepreneur lacks collateral, “Damu” Fund issues guarantees for projects up to 7 billion tenge in a very short time -

within 2 working days, owing to portfolio guarantees. The guarantee applies to loans, leasing transactions and the execution of contracts, covering up to 85% of the loan amount, but not more than 3.5 billion tenge.

In terms of guarantees, unlike other programs, we can finance both priority industries (80%) and non-priority ones (20%). The list includes more than 60 sectors of economy. Since the launch in April of this year to September 1, we have issued about 1.3 thousand guarantees for a total loan amount of more than 207 billion tenge with a guarantee amount of over 112 billion tenge.

Under the Guarantee Fund – 2, our task is to support large infrastructure and investment projects. We have already issued the first guarantee. The project is being implemented in the manufacturing industry – this is the construction of the first plant in Kazakhstan for processing vegetables and fruits with the production of apple juice concentrate, as well as fruit and vegetable puree. The total cost of the project is 9.5 billion tenge, of which 2.8 billion tenge is a guarantee. Today, the bulk of concentrates are imported from China and other countries, so the launch of the new plant will reduce dependence on external supplies.

The Fund is currently considering two more projects for a total of 52.3 billion tenge, and creditors have over 40 projects.

Our requirements for large investment projects are compliance with priority industries, and we also need to ensure our own participation in the amount of 20% of the project cost.

In addition to financial instruments, does the Fund provide any additional support to entrepreneurs?

Yes, we also focus on non-financial measures. The Fund conducts free training courses “Modern Entrepreneur”. Last year, about 1 700 people took them, this year – 1 308 entrepreneurs have already registered and are training. High-quality educational programs are currently being developed.

The second direction is consulting

support. In recent years, due to a certain decline in this area, many “consultants” have appeared on the market – some of them are honest specialists, and some are scammers. However, consulting companies also work officially on the market, pay taxes, and their employees have experience working in financial organizations and have professional expertise. In the future, we plan to systematize this activity together with such companies. At the moment, pilot projects have already been launched **in Aktau and Almaty**. All these measures are aimed at ensuring that entrepreneurs can access funding and develop their projects.

What are the current results of support for entrepreneurs?

In general, the results of support instruments **for 8 months of 2025** are as follows:

- **2 656 projects** were supported by subsidies for a total loan amount of **367.3 billion tenge**;
- **3 511 projects** were supported by guarantees for a total loan amount of **519 billion tenge**, the guarantee amount was **341.5 billion tenge**;
- **1 764 projects** were supported by low-interest financing for a total loan amount of **402 billion tenge**.

What is the profile of entrepreneurs who have received support from “Damu” Fund, what socio-economic impact do they have?

Our entrepreneurs are mostly between the ages of 35 and 44. Almost half of them are women. As for the social effect, our main goal is to increase the number of jobs, the volume of tax revenues and the share of small and medium businesses in the economy. Today, this task is being successfully implemented. The share of SMEs in the economy is 39.7%. Ten years ago, this figure was 10% lower. Currently, 4.4 million people are employed in this sector, which is a million more than ten years ago. In the future, we set the task of ensuring qualitative growth of these figures.

Джихан ДАЛДЖАЛЫ
CEO, Ada Companies

Cihan DALCALI
Ada Companies, CEO

YÜKSELEN BİR PAZARIN DİNAMİKLERİ: KAZAKİSTAN İNŞAAT SEKTÖRÜ VE BAUGENIE'NİN STRATEJİK ROLÜ

ДИНАМИКА РАСТУЩЕГО РЫНКА: СТРОИТЕЛЬНЫЙ СЕКТОР КАЗАХСТАНА И СТРАТЕГИЧЕСКАЯ РОЛЬ BAUGENIE

KAZAKİSTAN'DA YENİ BİR DÖNEM BAŞLIYOR

В КАЗАХСТАНЕ НАЧИНАЕТСЯ НОВАЯ ЭРА

KAZAKİSTAN SON YILLARDA CİDDİ BİR DÖNÜŞÜM GEÇİRİYOR. BU DEĞİŞİMİ YAKINDAN TAKİP EDEN İSİMLERDEN BİRİ OLAN ADA COMPANIES CEO'SU CİHAN DALCALI İLE KAZAKİSTAN'IN YAPI SEKTÖRÜNDEKİ MEVCUT DURUMU, GELECEK BEKLENTİLERİ VE BAUGENIE PLATFORMUNUN STRATEJİK ROLÜ ÜZERİNE DETAYLI BİR SOHBET GERÇEKLEŞTİRDİK.

КАЗАХСТАН В ПОСЛЕДНИЕ ГОДЫ ПЕРЕЖИВАЕТ СЕРЬЕЗНУЮ ТРАНСФОРМАЦИЮ. МЫ ПОБЕСЕДОВАЛИ С ГЕНЕРАЛЬНЫМ ДИРЕКТОРОМ ADA COMPANIES ДЖИХАНОМ ДАЛДЖАЛЫ О ТЕКУЩЕМ ПОЛОЖЕНИИ СТРОИТЕЛЬНОГО СЕКТОРА СТРАНЫ, ОЖИДАНИЯХ НА БУДУЩЕЕ И СТРАТЕГИЧЕСКОЙ РОЛИ ПЛАТФОРМЫ BAUGENIE.

Cihan Dalcalı:

Ada Companies, inşaat sektöründe yenilik, kalite ve sürdürülebilirliği bir araya getiren uluslararası bir yapı ekosistemidir. Türkiye merkezli oluşumumuz, Kazakistan'da Ada Machinery, Ada Mining, Ada Prefabrik, Ada Development, Ada Concrete, Ada Construction ve Ada Marketing gibi yedi uzman alt şirketle faaliyet göstermektedir. Bu yapımız sayesinde; madencilikten makineye, hazır beton çözümlerinden gayrimenkul geliştirmeye kadar tüm süreçleri tek çatı altında entegre biçimde sunuyoruz. Amacımız, ileri teknoloji ve çevre dostu yaklaşımlarla sadece projeler değil, uzun vadeli değerler üretmek.

Джихан Далджалы:

«Ada Companies — это международная строительная экосистема, объединяющая инновации, качество и устойчивость. Наша группа, базирующаяся в Турции, работает в Казахстане через семь специализированных дочерних компаний: Ada Machinery, Ada Mining, Ada Prefabrik, Ada Development, Ada Concrete, Ada Construction и Ada Marketing. Такая структура позволяет нам охватывать полный цикл — от добычи и машиностроения до производства готового бетона и девелопмента. Наша цель — создавать не только проекты, но и долгосрочные ценности с применением передовых технологий и экологических решений.

Ada Companies olarak, Kazakistan'ın en stratejik altyapı projelerinden biri olan BAKAD – Büyük Almatı Çevre Yolu'nda aktif rol üstlendik. Ada Construction liderliğinde yürütülen bu projede, köprü yapılarından yol alt temel dolgularına, beton üretiminden mühendislik desteklerine kadar birçok alanda çözüm ortağı olarak görev aldık. Yerli üretim kapasitemiz, yüksek tonajlı makine parkurumuz ve uzman ekibimiz sayesinde, projenin birçok aşamasını planlanan tarihlerden önce ve uluslararası standartlarda teslim ettik. BAKAD, yalnızca bir çevre yolu değil; Ada Companies'ın mühendislik gücü, lojistik kabiliyeti ve bölgesel kalkınmaya katkısının simgesidir.

Одним из ключевых инфраструктурных проектов Казахстана, в котором мы приняли участие, стал БАКАД – Большая Алматинская кольцевая автодорога. Под руководством Ada Construction мы внесли вклад в строительство мостов, устройство земляного полотна, производство бетона и инженерную поддержку. Благодаря собственной производственной базе, мощному парку техники и квалифицированной команде многие этапы проекта были завершены раньше срока и в соответствии с международными стандартами. БАКАД — это не просто объездная дорога, это символ инженерной силы Ada Companies, нашей логистической возможности и вклада в региональное развитие.»

Kazakistan'daki inşaat sektörünü genel hatlarıyla değerlendirir misiniz?

Kazakistan bugün sadece Orta Asya'nın değil, Avrasya'nın da yapı sektörü açısından en hareketli ve dikkat çekici pazarlarından biri konumunda. 2024 yılı itibarıyla inşaat sektörünün ülke ekonomisindeki payı yaklaşık %6 seviyesine geldi. Bu ciddi bir rakam. Özellikle altyapı projeleri, modern konut alanlarının artışı, sanayi bölgelerinin yeniden yapılandırılması gibi etkenler bu büyümeyi tetikliyor. Ülkenin vizyoner politikaları ve kamu yatırımları ile birlikte hem yerel hem de yabancı yatırımcılar için cazip bir ortam oluşmuş durumda.

Hangi şehirler bu gelişimin lokomotifleri konumunda?

İlk akla gelen şehirler tabii ki Almatı, Astana ve Şımkent. Bu üç şehirde hem altyapı hem de üst yapı yatırımları ciddi seviyelerde. Ancak dikkat çekmek istediğim başka bölgeler de var: Aktöbe, Atyrau, Karaganda gibi şehirler; daha önce bu ölçekte yatırımlara sahne olmayan ama artık dikkatle izlenmesi gereken merkezler haline geldi. Bu da bize

Как бы Вы в целом охарактеризовали строительный сектор Казахстана?

Сегодня Казахстан — это один из самых динамичных и привлекательных рынков не только в Центральной Азии, но и во всей Евразии. По состоянию на 2024 год доля строительного сектора в экономике страны достигла примерно 6% — это серьёзный показатель. Рост обеспечивают инфраструктурные проекты, развитие современных жилых комплексов, модернизация промышленных зон. Благодаря государственным инвестициям и продуманной политике создаётся благоприятная среда как для местных, так и для иностранных инвесторов.

Какие города являются локомотивами этого развития?

В первую очередь это, конечно, Алматы, Астана и Шымкент. Но стоит отметить и другие города: Актобе, Атырау, Караганда. Ранее они не были центрами столь масштабных инвестиций, но сейчас становятся новыми точками роста. Это значит, что развитие Казахстана не ограничится только крупнейшими городами.

gösteriyor ki Kazakistan'ın büyümesi sadece belli başlı şehirlerle sınırlı kalmayacak.

Peki bu yapılanma için devlet politikaları nasıl bir etki yaratıyor?

Devletin stratejik vizyon belgeleri, örneğin "Nurly Zhol 2025" veya "Stratejik Kalkınma Planı 2025", uzun vadeli bir yol haritası sunuyor. Bu belgelerde yalnızca fiziksel altyapı değil, aynı zamanda dijital dönüşüm, sürdürülebilirlik, enerji verimliliği ve şehirleşme politikaları da yer alıyor. Kamu-özel sektör iş birliği modeli güçleniyor. Özellikle ulaştırma, lojistik ve konut sektöründe devletin yol gösterici konumda olması, sektördeki güven ortamını artırıyor. Bu da yatırım kararlarını doğrudan etkiliyor.

FIRSATLAR, RİSKLER VE DÖNÜŞÜMÜ YÖNETMEK

2024 yılında inşaat sektörü hangi zorluklarla karşı karşıya kaldı?

2024 yılı özellikle malzeme temininde zorlayıcı bir yıl oldu. Pandemi sonrası küresel tedarik zincirlerindeki kırılma

Какую роль в этом играет политика государства?

Стратегические документы, такие как Государственная программа инфраструктурного развития «Нұрлы жол» на 2020-2025 годы и «Стратегический план развития до 2025 года», задают долгосрочный вектор. Речь идёт не только о физической инфраструктуре, но и о цифровой трансформации, устойчивом развитии, энергоэффективности и городской политике. Модель государственно-частного партнёрства активно развивается. Особенно в транспорте, логистике и жилищном строительстве государство играет ключевую роль, создавая доверительную среду для бизнеса. Это напрямую влияет на инвестиционные решения.

ВОЗМОЖНОСТИ, РИСКИ И УПРАВЛЕНИЕ ТРАНСФОРМАЦИЕЙ

С какими трудностями столкнулся строительный сектор в 2024 году?

Главной проблемой был доступ к материалам. Хрупкость глобальных цепочек поставок после пандемии сохранялась,

devam ederken, lojistik maliyetler yüksek seyretti. Ayrıca kalifiye işgücü konusunda da dalgalanmalar yaşandı. Tüm bunlara rağmen, sektör adaptasyon yeteneğini kanıtladı. Yeni lojistik modelleri, yerli üretimin teşvik edilmesi ve dijital sipariş yönetim sistemlerinin artışıyla birçok sorun çözüm yoluna girdi.

2025 yılına dair öngörüleriniz nelerdir?

2025 yılı sektör açısından çok daha istikrarlı bir dönem olacak. Bizim öngörümüz sektörde %7 civarında bir büyüme yaşanacağı yönünde. Bunu destekleyen en önemli faktörler; sürdürülebilir inşaat malzemelerine artan talep, yeşil sertifikalı bina projelerinin artışı, dijital mimarlık ve yapay zeka destekli planlama araçlarının yaygınlaşması. Öte yandan, paketli malzeme sistemlerinin daha fazla tercih edilmesi de sektördeki iş yapış biçimini değiştirecek.

Sizce bu değişim müteahhitlik anlayışını nasıl etkiliyor?

Bu çok kritik bir nokta. Artık bir müteahhitin sadece beton dökmesi yetmiyor. Proje yönetimini iyi yapan, veriyi doğru kullanan ve teknolojiyi entegre edebilen firmalar ön plana çıkacak. Özellikle malzeme yönetimi konusunda dijital çözümlere entegre olan şirketler zaman ve maliyetten kazanç sağlayacak. Burada BauGenie'nin devreye girdiği noktayı anlatmak gerekiyor.

BAUGENİE: SAHAYA ZEKAYI ULAŞTIRAN PLATFORM

BauGenie'yi geliştirme fikri nasıl doğdu?

BauGenie, aslında sahadaki gerçek problemlerden ilham alarak doğdu. Şantiyelerde karşılaştığımız gecikmeler, yanlış ürün sevkiyatları, malzeme stoğu problemleri, sahada yaşanan plansızlıklar... Bunların hepsine dijital bir yanıt vermek gerekiyordu. Biz BauGenie'yi, sadece bir satış kanalı değil, aynı zamanda akıllı bir tedarik ve yönetim platformu olarak tasarladık.

логистические расходы оставались высокими. Кроме того, наблюдались колебания на рынке квалифицированной рабочей силы. Однако отрасль показала высокую адаптивность: появились новые логистические модели, началась активная поддержка местного производства, стали чаще использоваться цифровые системы управления заказами.

Каковы Ваши прогнозы на 2025 год?

Мы ожидаем более стабильный период. По нашим прогнозам, рост в строительном секторе составит около 7%. Этому будет способствовать растущий спрос на экологичные строительные материалы, рост числа проектов с «зелеными» сертификатами, распространение цифровой архитектуры и планирования с использованием искусственного интеллекта. Кроме того, всё больше будет применяться фасованная система поставки материалов, что меняет саму модель ведения бизнеса.

Как это отражается на роли подрядчиков?

Это ключевой момент. Сегодня подрядчику уже недостаточно просто заливать бетон. На первый план выходят компании, которые умеют грамотно управлять проектами, использовать данные и интегрировать технологии. Особенно в управлении материалами выигрывают те, кто применяет цифровые решения — это экономия и времени, и денег. Здесь стоит упомянуть платформу BauGenie.

BAUGENIE: ПЛАТФОРМА, КОТОРАЯ ПРИНОСИТ ИНТЕЛЛЕКТ НА СТРОЙПЛОЩАДКУ

Как появилась идея создания BauGenie?

Она родилась из реальных проблем на стройке: задержки, ошибки в поставках, нехватка материалов, отсутствие планирования. Требовалось цифровое решение. Поэтому мы создали BauGenie не только как торговую площадку, а как умную платформу снабжения и управления.

Platformda yer alan markalardan biraz bahseder misiniz?

Elbette. BauGenie şu an için beş ana marka üzerinden hizmet veriyor:

- **SmartBeton:** Sadece su ile karıştırılarak beton elde edilebilen, Ar-Ge odaklı bir inovatif ürün;
- **Beton Bag:** İçinde hazır kum ve çakıl bulunan, yalnızca çimento ve su eklenerek kullanılan pratik 30 kg'lık beton karışımları;
- **Rock Bag:** Kum (0-5 mm) ve mıcır (5-20 mm, 20-40mm) olmak üzere üç farklı formatta satılan, %100 kırma taşlardan oluşan agrega;
- **Terra Stone:** Peyzaj ve dış cephe uygulamaları için üretilmiş estetik ve dayanıklı taş serisi;
- **Solid EX:** Beton bazlı, yüksek dayanım ve estetik sunan dış cephe kaplama malzemesi.

Kullanıcı deneyimi açısından platformun öne çıkan yönleri neler?

BauGenie çok dilli yapısıyla hem yerli hem de yabancı profesyonellerin kullanımına açık. Mobil uyumlu arayüzü sayesinde şantiyeden de kolayca erişim sağlanabiliyor. Ürünler teknik verileriyle birlikte sunuluyor. Kullanıcı, malzeme stok durumunu görebiliyor, teslimat

Какие бренды представлены на платформе?

- Сейчас у нас пять ключевых брендов:
- **SmartBeton** – инновационный продукт, позволяющий получить бетон, добавив только воду;
 - **Beton Bag** – практичные 30-килограммовые смеси с готовым песком и щебнем, куда добавляется только цемент и вода;
 - **Rock Bag** – щебень трёх фракций (0–5 мм, 5–20 мм, 20–40 мм) из 100% дроблёного камня;
 - **Terra Stone** – декоративные и прочные каменные покрытия для ландшафтного дизайна и фасадов;
 - **Solid EX** – бетонные облицовочные материалы для фасадов, сочетающие прочность и эстетику.

Что отличает BauGenie с точки зрения пользовательского опыта?

Платформа многоязычная, подходит как для местных, так и для иностранных специалистов. Есть мобильная версия для доступа прямо с площадки. Продукция сопровождается техническими данными. Пользователь видит наличие на складе, отслеживает сроки доставки в реальном времени, может управлять оплатой, про-

süresini anlık olarak takip edebiliyor. Ödeme sistemleri, sipariş geçmişi ve proje bazlı klasörleme gibi özelliklerle gerçek bir inşaat yönetim aracı olarak çalışıyor.

GELECEK HAZIRLIĞI: 2025 VE SONRASI

2025 yılı için BauGenie tarafında ne gibi yenilikler planlıyorsunuz?

Yeni yılla birlikte dört ana gelişme öne çıkacak:

- 1. Autocad ve BIM Entegrasyonu:** Mimar ve mühendisler projelerini yükleyerek otomatik malzeme hesaplaması yapabilecek;
- 2. Yerelleştirilmiş Lojistik Merkezleri:** Almatı ve Astana'da kurulacak iki yeni dağıtım merkezi sayesinde teslimatlar %30 daha hızlı gerçekleşecek;
- 3. İnşaat İstatistikleri & Dashboard:** Kullanıcılar proje bazlı ve bölgesel pazar verilerine ulaşabilecek, sektör trendlerini platform üzerinden takip edebilecek;
- 4. Yeşil Ürün Kategorisi:** Karbon ayak izini azaltmaya yönelik özel ürünlerin yer aldığı sürdürülebilir segment açılacak;
- 5. Diğer markalara ait ürünlerde sisteme dahil edilecek ve geniş bir yelpaze ile hizmet vermeye başlayacağız;**
- 6. B2B kanalı ile ihale süreçleri sistem üzerinden yapılabilir ve büyük satın almalarda gerçekleşecek. B2C kanalı ile de insanların ihtiyacı olan profesyonellere ulaşabileceği bir platform olacak.**

Son olarak Kazakistan'daki inşaat sektörü oyuncularına ne mesaj vermek istersiniz?

Gelecek artık sadece fiziksel yapılarda değil; veri, zaman ve zekâda şekilleniyor. Kazakistan, bu yeni döneme hazır. Biz Ada Companies olarak BauGenie ile bu dönüşümün merkezindeyiz. Amacımız sadece ürün satmak değil; sektöre çözüm ortağı olmak, değer katmak. Sözün özü: Gelecek hazır olanlarındır. Ve biz hazırız.

smatривать историю заказов и вести проекты по отдельным папкам. BauGenie — это полноценный инструмент управления строительством.

ПОДГОТОВКА К БУДУЩЕМУ: 2025 ГОД И ДАЛЕЕ

Какие нововведения ждут BauGenie в 2025 году?

Мы выделяем шесть ключевых направлений:

- 1. Интеграция с AutoCAD и BIM** – архитекторы и инженеры смогут загружать проекты и автоматически получать расчёты по материалам;
- 2. Локальные логистические центры** – новые распределительные базы в Алматы и Астане ускорят доставку на 30%;
- 3. Аналитика и дашборды** – пользователи смогут получать статистику по проектам и региональные рыночные данные;
- 4. «Зелёная» категория товаров** – появится сегмент устойчивых продуктов с пониженным углеродным следом;
- 5. Расширение ассортимента** – будут добавлены продукты других брендов для более широкого выбора;
- 6. B2B и B2C-каналы** – через платформу можно будет проводить тендеры и крупные закупки, а также напрямую находить профессионалов для частных нужд.

Какое сообщение Вы хотели бы передать участникам строительного рынка Казахстана?

Будущее определяется не только зданиями, но и данными, временем и интеллектом. Казахстан готов к новой эпохе. Мы, Ada Companies, вместе с BauGenie находимся в центре этой трансформации. Наша цель — не просто продавать материалы, а быть партнёром по решениям и привносить ценности в отрасль. Подведём итог: будущее принадлежит тем, кто готов. А мы готовы.

smar+
Betón

■ Dry-Mix Concrete ■

Concrete
Reinvented.

Ⓢ Next-Gen Concrete, Ready in Minutes.

www.BauGenie.kz
new generation construction market

25 / 06 / 2025

BAŞBAKAN OLGAS BEKTENOV TAV AIRPORTS HOLDING CEO'SU İLE BULUŞTU

ПРЕМЬЕР-МИНИСТР ОЛЖАС БЕКТЕНОВ TAV AIRPORTS HOLDING БАС ДИРЕКТОРЫМЕН КЕЗДЕСТІ

Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım-İmamoğlu başkanlığında gerçekleşen Yabancı Yatırımcılar Konseyi'nin 37'inci Genel Kurulu kapsamında Başbakan Olgas Bektenov katılımcı yabancı şirket ve büyük finans kuruluşlarının yöneticileri ile başbaşa görüşmeler gerçekleştirdi.

TAV Airports Holding CEO'su Serkan Kapitan ile görüşmede Kazakistan'ın havacılık sektörünün gelişim perspektifleri kapsamında Almatı Uluslararası Havalimanının faaliyetleri ele alındı.

Holding'in Almatı Havalimanı projesine girdiği 2020 yılından beri yatırımları 260 milyon doları buldu. Bu yılın Mayıs ayında yeni uluslararası terminalin inşaatı tamamlanmış olup, 2019 yılında 6,4 milyon kişi olan yolcu kapasitesi 2024 yılında 11,4 milyona ulaştı. Kargo taşımaları 65 bin tondan 114 bin tona yükselerek ülke genelindeki toplam yük taşımalarının %70'ini oluşturmaktadır. Halen şirkette %99'u Kazak vatandaşı olmak üzere 3,6 binden fazla kişi çalışmaktadır.

2030 yılına kadar TAV, modernizasyon çalışmaları kapsamında uçak pistinin geliştirilmesi, paralel taksi yolu ve kargo uçuşları için apron inşaatı, terminallerin modernizasyonu, güvenlik altyapısı ve BT sistemlerinin geliştirilmesi, otopark ve otel inşaatına yaklaşık 362 milyon dolar yatırım yapmayı planlamaktadır.

Премьер-министр Олжас Бектенов Мемлекет басшысының төрағалығымен өткен Шетелдік инвесторлар кеңесінің 37-ші пленарлық отырысы аясында отырысқа қатысушылар – шетелдік компаниялар мен ірі қаржы ұйымдары басшыларымен бірқатар кездесу өткізді.

TAV Airports Holding бас директоры Серкан Каптанмен кездесу барысында Қазақстанның авиация саласын одан әрі дамыту перспективалары шеңберінде Алматы халықаралық әуежайының қызметі қаралды.

2020 жылы TAV компаниясы жобаны жүзеге асыруға кіріскеннен бері әуежайды дамытуға \$260 млн инвестиция салды. 2025 жылдың мамыр айында жаңа халықаралық терминалдың құрылысы аяқталды. Серкан Каптан бірқатар параметр бойынша оң динамиканы атап өтті. Мәселен, соңғы жылдары жолаушылар ағыны екі есеге жуық – 2019 жылғы 6,4 млн-нан 2024 жылы 11,4 млн-ға дейін өсті. Жүк тасымалы 65 мың тоннадан 114 мың тоннаға дейін ұлғайды, бұл еліміз бойынша тасымалданатын барлық әуе жүктерінің 70%-ын құрайды. Қазіргі уақытта кәсіпорында 3,6 мыңнан астам адам жұмыс істейді, оның 99%-ы Қазақстан азаматы.

2030 жылға дейін TAV жаңғыртудың келесі кезеңі шеңберінде ұшу-қону жолағын дамытуға, параллельді рулеж жолдарын, жүк рейстеріне арналған перрон салуға, терминалдарды жаңғыртуға, қауіпсіздік инфрақұрылымы мен IT-жүйелерді дамытуға, автотұрақ пен қонақ үй салуға шамамен \$362 млн инвестиция салуды жоспарлап отыр.

ПРЕМЬЕР-МИНИСТР РК ОЛЖАС БЕКТЕНОВ ВСТРЕТИЛСЯ С ГЕНЕРАЛЬНЫМ ДИРЕКТОРОМ TAV AIRPORTS HOLDING

В рамках работы 37-го пленарного заседания Совета иностранных инвесторов, состоявшегося под председательством Главы государства, Премьер-министр Олжас Бектенов провел ряд встреч с участниками заседания — главами иностранных компаний и крупных финансовых организаций.

В ходе встречи с генеральным директором TAV Airports Holding Серканом Каптаном в рамках перспектив дальнейшего развития авиационной отрасли Казахстана рассмотрена деятельность международного аэропорта Алматы.

С момента вхождения TAV в проект в 2020 году компания инвестировала в развитие аэропорта \$260 млн. В мае 2025 года завершилось строительство нового международного терминала. Серкан Каптан

отметил положительную динамику по ряду параметров. Так, пассажиропоток за последние годы вырос почти вдвое — с 6,4 млн в 2019 году до 11,4 млн в 2024 году. Грузоперевозки увеличились с 65 тыс. до 114 тыс. тонн, что составляет 70% всех авиагрузов, перевозимых по стране. В настоящее время на предприятии трудятся более 3,6 тыс. человек, из которых 99% — граждане Казахстана.

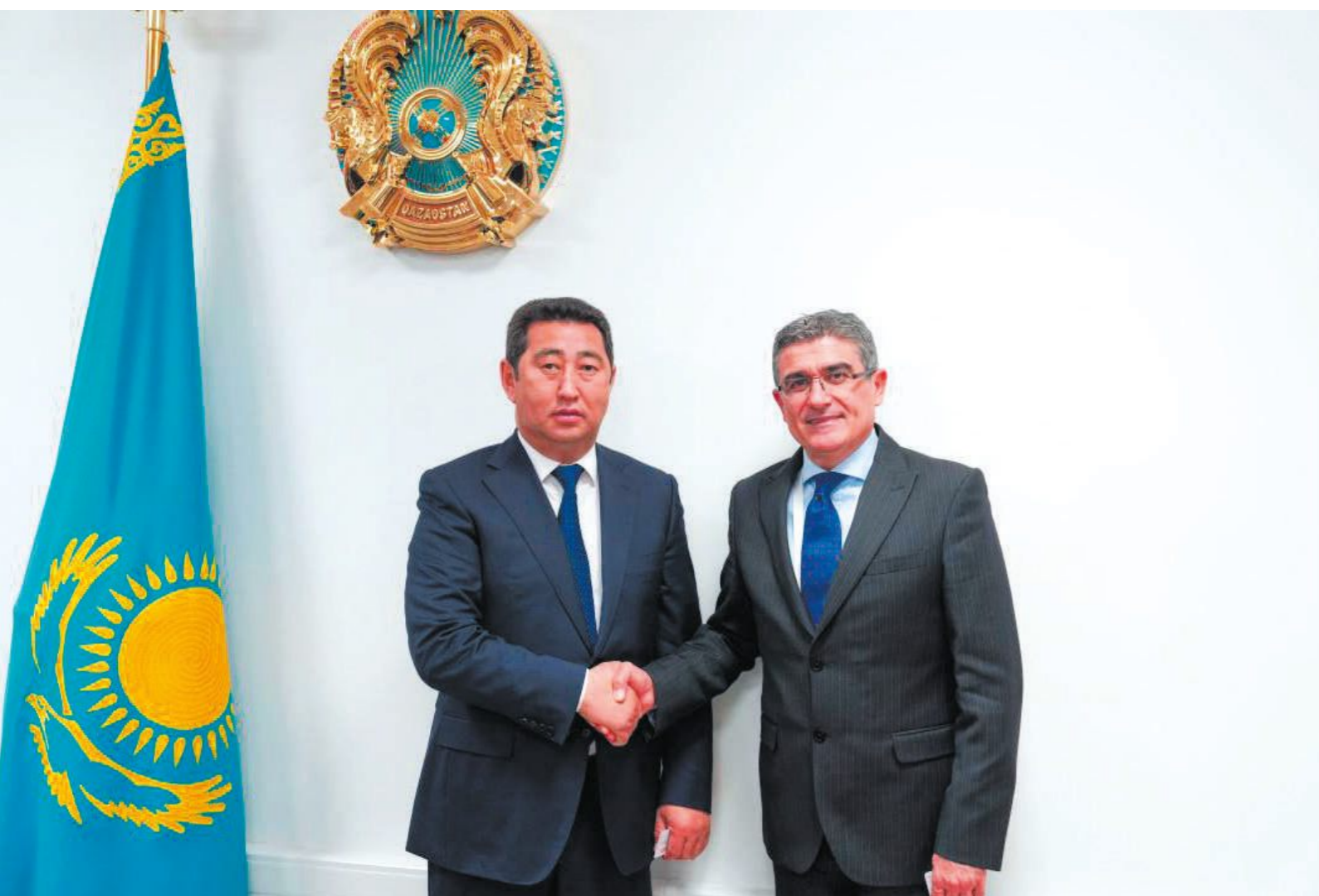
Отмечено, что в рамках следующего этапа модернизации до 2030 года TAV планирует вложить порядка \$362 млн в развитие взлетно-посадочной полосы, строительство параллельной рулежной дорожки, перрона для грузовых рейсов, модернизацию терминалов, развитие инфраструктуры безопасности и IT-систем, строительство парковки и гостиницы.

25 / 06 / 2025

CCI KAZAKHSTAN ÜRETİMİNİ ARTTIRMAYI PLANLIYOR

CCI KAZAKHSTAN ӨНДІРІСТІ КЕҢЕЙТУГЕ НИЕТТЕНДІ

CCI KAZAKHSTAN НАМЕРЕН РАСШИРИТЬ ПРОИЗВОДСТВО

Kazakistan Tarım Bakanı Aydarbek Saparov, TÜKİB Üyesi Coca-Cola Almaty Bottlers JV LLP (Coca-Cola İçecek A.Ş. Kazakhstan) Orta Asya ve Kafkasya Bölge Müdürü Güzel Erdiñç ile buluştu.

Görüşmede, şirketin üretim faaliyetlerinin genişletilmesi ve Kazakistan'daki yatırımlarının artırılmasına ilişkin konular ele alındı.

Alkolsüz içeceklere olan talebin gittikçe arttığını vurgulayan bakan, CCI Kazakistan'ın gelişmesinde olumlu seyir izlendiğini dile getirerek şirketin ülke ekonomisine katkıları üzerinde durdu.

Kazakistan'da meşrubat üretim hacmi 2023 yılında 2 414,2 milyon litre iken 2024 yılında %3 artarak 2 485,7 milyon litreye ulaştı.

Alkolsüz içecek ihracatı 2024 yılında 201,2 milyon ABD dolar karşılığında 436,6 bin tonu oluşturarak, böylelikle fiziksel hacmi 2023 yılına kıyasla %12,2 artmış oldu. Aynı zamanda ithalat %0,2 oranında azalarak 393,4 bin tona (208,5 milyon ABD doları) geriledi. 2024 yılında toplam meşrubat üretimi 920,4 milyar teңgeye ulaştı.

1994 yılından bu yana Kazakistan'da faaliyet gösteren Coca-Cola İçecek A.Ş. Almatı eyaleti,

Aуыл шаруашылығы министрі Айдарбек Сапаров Coca-Cola Almaty Bottlers бірлескен кәсіпорнының (Coca-Cola İçecek A.Ş. Kazakhstan) Орталық Азия және Кавказ бойынша аймақтық директоры Эрдинч Гюзельмен кездесті.

Кездесу барысында өндірісті кеңейту және компанияның Қазақстанға инвестициясын арттыру мәселелері талқыланды.

Министр компанияның оң даму динамикасын және оның ел экономикасына қосқан үлесін атап өтіп, алкогольсіз сусындарға сұраныстың артып келе жатқанын атап өтті.

2024 жылдың соңына қарай Қазақстанда алкогольсіз сусындар өндірісі 2023 жылғы 2 414,2 миллион литрмен салыстырғанда 3 пайызға өсіп, 2 485,7 миллион литрге жетті.

2024 жылы 436,6 мың тонна өнім экспортталды, оның құны 201,2 миллион долларды құрады. Өткен жылмен салыстырғанда экспорт көлемі 12,2%-ға артқан. Бұл ретте импорт 0,2%-ға төмендеп, 393,4 мың тоннаны (208,5 млн. АҚШ доллары) құрады. 2024 жылы өндірілген өнімнің жалпы құны 920,4 млрд теңгеге жетті.

25 / 06 / 2025

Astana ve Çimkent şehirleri olmak üzere üç üretim tesisinde gazlı içecekler, soğuk çay, su ve meyve suları üretiliyor. Toplam üretim kapasitesi yılda 1 milyar litreyi aşıyor.

CCI Kazakhstan Bölge Müdürü Erdünç Güzel'e göre, Kazakistan'da faaliyet gösterdiği süre içerisinde ülke ekonomisine yaklaşık 106 milyar tenge yatırım yapan şirket, ileride de kilit endüstrilerin gelişimine katkıda bulunmaya, üretim kapasitesini artırmaya, yeni istihdam yaratmaya ve sürdürülebilir büyüme için yenilikçi teknolojiler uygulamaya devam etmeyi planlıyor.

Toplantının sonunda Aydarbek Saparov, sanayinin sürdürülebilir kalkınması, teknolojik modernizasyon, ihracat potansiyelinin genişletilmesi ve Kazakistan'ın gıda güvenliğinin güçlendirilmesine yönelik girişimlere Tarım Bakanlığı olarak kapsamlı destek sağlamaya hazır olduklarını dile getirdi.

Coca-Cola İçecek A.Ş. Қазақстанда 1994 жылдан бері жұмыс істейді және үш өндіріс орнында – Алматы облысында, Астанада және Шымкентте газдалған сусындар, мұздатылған шай, су және шырындар шығарады. Өндірістік қуаттылық жылына 1 миллиард литрден астам сусын шығаруға мүмкіндік береді. Осы жылдар ішінде компания ел экономикасына шамамен 106 миллиард теңге инвестиция салды және Эрдинч Гюзельдің айтуынша, негізгі салаларды дамытуға, өндірістік қуаттарды кеңейтуге, жаңа жұмыс орындарын құруға және тұрақты өсу үшін инновациялық технологияларды енгізуге үлес қосуды жалғастыруды жоспарлап отыр.

Кездесу соңында Айдарбек Сапаров Ауыл шаруашылығы министрлігінің саланы тұрақты дамытуға, технологиялық жаңғыртуға, экспорттық әлеуетті кеңейтуге, Қазақстанның азық-түлік қауіпсіздігін нығайтуға бағытталған бастамаларына жан-жақты қолдау көрсетуге дайын екенін жеткізді.

Министр сельского хозяйства Айдарбек Сапаров провел встречу с Региональным директором по Центральной Азии и Кавказу ТОО «Совместное предприятие Кока-Кола Алматы Боттлерс» (Coca-Cola İçecek A.Ş. Kazakhstan) Эрдинчем Гюзелем.

В ходе встречи обсуждены вопросы расширения производственной деятельности и наращивания инвестиций компании в Казахстане.

Министр отметил положительную динамику развития компании и ее вклад в экономику страны, подчеркнув, что спрос на безалкогольные напитки продолжает расти.

По итогам 2024 года объем производства безалкогольных напитков в Казахстане увеличился на 3% и составил 2 485,7 млн литров против 2 414,2 млн литров в 2023 году.

За 2024 год экспортировано 436,6 тыс. тонн продукции на сумму 201,2 млн долларов США, что на 12,2% больше в натуральном выражении по сравнению с предыдущим годом. При этом импорт сократился на 0,2%, составив 393,4 тыс. тонн (208,5 млн долларов США). Общая стоимость произ-

веденной продукции в 2024 году достигла 920,4 млрд тенге.

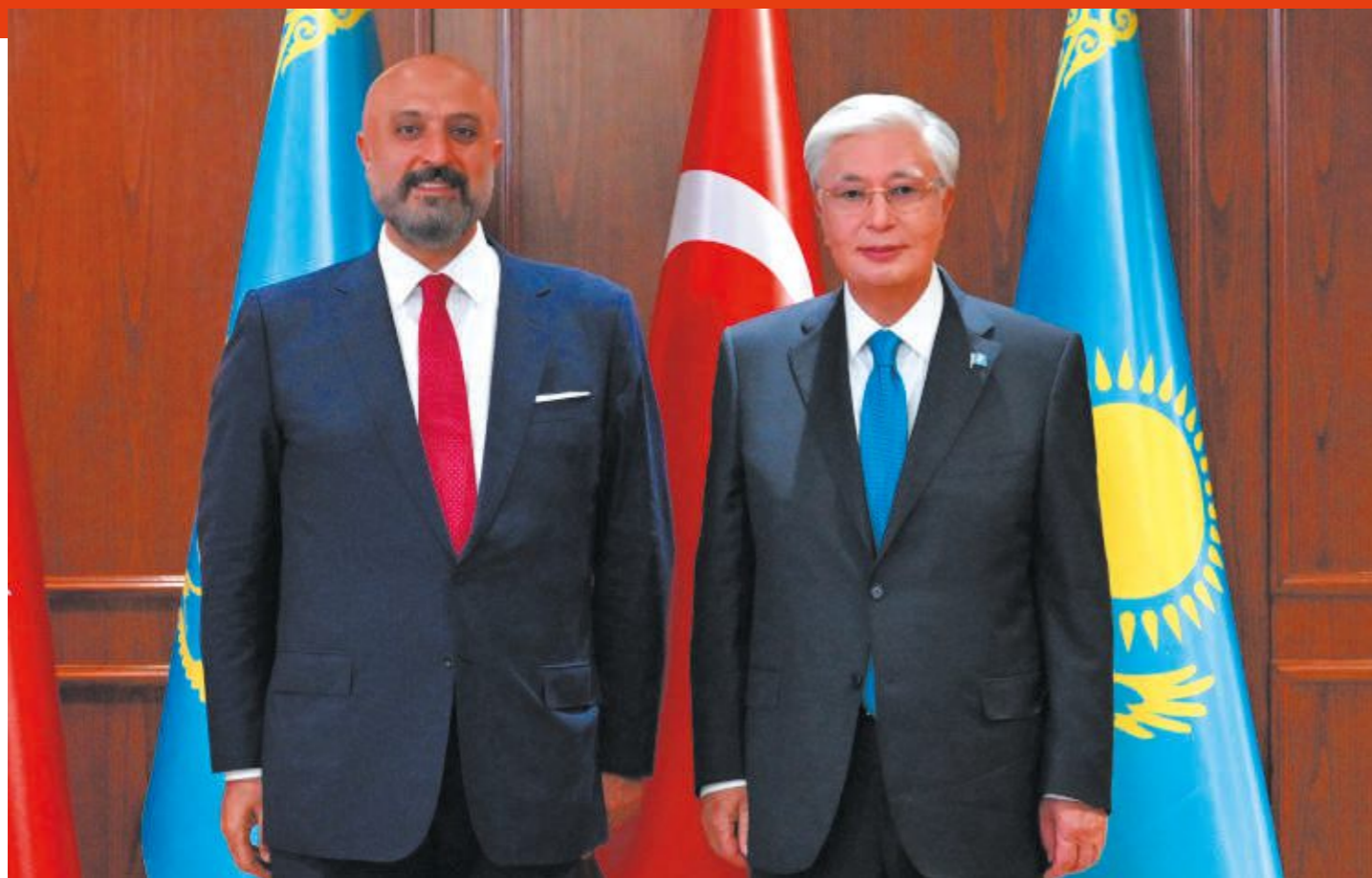
Coca-Cola İçecek A.Ş. работает в Казахстане с 1994 года и производит газированные напитки, холодный чай, воду и соки на трех производственных площадках – в Алматинской области, Астане и Шымкенте. Производственные мощности позволяют выпускать более 1 млрд литров напитков в год.

За годы работы компания инвестировала в экономику страны около 106 млрд тенге и по словам Эрдинча Гюзеля планирует продолжать вносить вклад в развитие ключевых отраслей, расширять производственные мощности, создавать новые рабочие места и внедрять инновационные технологии для устойчивого роста.

В завершение встречи Айдарбек Сапаров выразил готовность Министерства сельского хозяйства оказывать всестороннюю поддержку инициативам, направленным на устойчивое развитие отрасли, технологическую модернизацию, расширение экспортного потенциала и укрепление продовольственной безопасности Казахстана.

29 / 07 / 2025

TOKAYEV, YDA HOLDING YÖNETİM KURULU BAŞKANI İLE BULUŞTU

МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ YDA HOLDING БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫН ҚАБЫЛДАДЫ

ГЛАВА ГОСУДАРСТВА ПРИНЯЛ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ ПРАВЛЕНИЯ YDA HOLDING

Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım-Jomart Tokayev tarafından kabul edilen YDA Holding Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Arslan, Holdingin Kazakistan'daki faaliyetleri hakkında bilgi verdi.

Çeşitli alanlarda faaliyet gösteren Holding Türkistan, Astana ve Petropavlovsk'ta çok

YDA Holding Басқарма төрағасы Хусейн Арслан Президент Қасым-Жомарт Тоқаевқа компаниясының Қазақстанда іске асырылып жатқан инвестициялық жобалары жөнінде мәлімет берді.

Атап айтқанда, түркиялық холдинг Түркістан, Астана және Петропавл қалаларын-

branşlı hastanelerin inşası ve işletimi ile ilgili üç projede çalışıyor. Önümüzdeki dönemde YDA Industrial Park'ı genişletmeyi ve Astana'da bir sandviç panel tesisi kurmayı planlıyor.

Hüseyin Arslan ayrıca Holdingin Aktau'da çok modlu bir transit merkezi oluşturma planlarından bahsetti.

Cumhurbaşkanı Tokayev, Holdingin Kazakistan'a olan stratejik ilgisini ve ülkede hayata geçirdiği yatırım projelerini takdirle değerlendirdi.

да көпбейінді ауруханалар салу және пайдалану бойынша үш жобаны қолға алған. Компания алдағы уақытта Астанадағы YDA Industrial Park көпсалалы өндіріс кешенін кеңейтіп, сэндвич-панельдер шығаратын зауыт салуды бастайды.

Сонымен қатар Хусейн Арслан компанияның Ақтауда мультимодальді транзит хабын құруға қатысты жоспарымен бөлісті.

Мемлекет басшысы холдингтің Қазақстанға стратегиялық тұрғыдан қызығушылығын және жүзеге асырып жатқан инвестициялық бастамаларын жоғары бағалады.

Председатель Правления YDA Holding Хусейн Арслан проинформировал Президента РК Касым-Жомарта Токаева об инвестиционной деятельности YDA Holding в Казахстане.

В частности, диверсифицированная турецкая группа работает над тремя проектами по строительству и эксплуатации многопрофильных больниц в Туркестане, Астане и Петропавловске. В скором времени компания планирует приступить к

расширению многопрофильного производства YDA Industrial Park, а также к строительству завода по производству сэндвич-панелей в Астане.

Хусейн Арслан рассказал Президенту о планах компании по созданию мультимодального транзитного хаба в Актау.

Глава государства высоко оценил стратегический интерес холдинга к Казахстану и его инвестиционные инициативы, реализуемые в стране.

29 / 07 / 2025

TİRYAKİ HOLDİNG İLE KALICI ORTAKLIK KONULARI GÖRÜŞÜLDÜ

TİRYAKİ HOLDİNG-мен ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ ҮНТІМАҚТАСТЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ ТАЛҚЫЛАНДЫ

ВОПРОСЫ ДОЛГОСРОЧНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА ОБСУЖДЕНЫ С TİRYAKİ HOLDİNG

Türkiye’de resmi ziyarette bulunan Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım-Jomart Tokayev’in tahıl, yağlı tohum ve yem üretim ve ihracatında dünya liderlerinden biri olan Tiryaki Holding CEO’su Süleyman Tiryakioğlu ile görüşmesinde tarımsal sanayi sektöründe karşılıklı menfaatler getirecek kalıcı işbirliği konuları masaya yatırıldı. Cumhurbaşkanı, Holdingin Astana’da buğday ve bezelye derin işleme fabrikasını inşa etme kararını takdirle karşıladığını dile getirdi.

Süleyman Tiryakioğlu ise bu projenin Kazakistan’da imalat sanayiinin gelişmesine, modern teknolojilerin uygulanmasına ve yerel kadronun eğitimine katkısı olacağını belirtti.

Кездесу барысында Президент Қасым-Жомарт Тоқаев пен Tiryaki Holding компаниясының атқарушы директоры Сүлеймен Тирьякиоғлы агроөнеркәсіп кешені бағытындағы өзара тиімді және ұзақ мерзімді серіктестік мәселесін талқылады.

Мемлекет басшысы компанияның Астана қаласынан бидай мен бұршақты терең өңдеу зауытын салу туралы шешіміне қолдау білдірді.

Өз кезегінде Сүлеймен Тирьякиоғлы аталған жобаның еліміздің қайта өңдеу өнеркәсібін дамытуға, заманауи технологияларды енгізуге және жергілікті мамандардың біліктілігін арттыруға ықпал ететінін айтты.

TÜKİB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı, Tiryaki Kazak Agro Trading LTD Genel Müdürü Köksal Salih Yıldız’ın da hazır bulunduğu görüşmede ayrıca, Kazak tarım ürünlerinin transferi için etkin bir lojistik sisteminin kurulması, depolamada dijitalleşme ve siloların modernizasyonuna ilişkin konular ele alındı.

Сондай-ақ, ТУКИБ Басқару кеңесі төрағасының орынбасары, «Tiryaki Kazak Agro Trading LTD» компаниясының бас директоры Көксал Салих Юлдыз қатысқан кездесуде Қазақстанның ауыл шаруашылығы өнімдерін тасымалдау үшін логистиканы тиімді ұйымдастыру, қойма инфрақұрылымын цифрландыру және элеваторларды жаңғырту мәселелері қаралды.

В ходе встречи Президента РК Касым-Жомарта Токаева с главным исполнительным директором Tiryaki Holding Сулейманом Тирьякиоглу были обсуждены вопросы взаимовыгодного и долгосрочного партнёрства в агропромышленном секторе.

Глава государства поприветствовал решение компании о строительстве завода по глубокой переработке пшеницы и гороха в Астане.

В свою очередь Сулейман Тирьякиоглу рассказал, что данный проект будет способствовать развитию перерабатыва-

ющей промышленности нашей страны, внедрению современных технологий и повышению квалификации местных специалистов.

На встрече, на которой присутствовал и заместитель председателя Совета правления ТУКИБ, генеральный директор «Tiryaki Kazak Agro Trading LTD» Коксал Салих Юлдыз рассмотрены также вопросы разработки эффективной логистики для транспортировки казахстанской аграрной продукции, цифровизации складской инфраструктуры и модернизации элеваторов.

20 / 08 / 2025

ORHUN MEDICAL VE TAV AIRPORTS: ORTAKLIKTA YENİ BİR ADIM

ORHUN MEDICAL ЖӘНЕ TAV AIRPORTS: СЕРІКТЕСТІКТІҢ ЖАҢА ҚАДАМЫ

ORHUN MEDICAL И TAV AIRPORTS: НОВЫЙ ШАГ В ПАРТНЁРСТВЕ

20 Ağustos'ta Almatı Uluslararası Havaalanı'nda Orhun Medical tıbbi merkezinin resmi açılış töreni gerçekleştirildi.

Merkezin açılması, hem yolcular hem de havaalanı çalışanlarına özen gösterilmesi yönünde önemli bir adım oldu. Bu sadece yeni bir tıbbi nokta değil – ülkenin stratejik bir tesisinde her gün görev yapan insanların sağlığına ve refahına yapılan bir yatırımdır.

20 тамыз күні Алматы халықаралық әуежайында Orhun Medical медициналық орталығының салтанатты ашылуы өтті.

Бұл орталықтың ашылуы әуежай қызметкерлеріне қамқорлық жасаудағы маңызды қадам болды. Бұл – жай ғана жаңа медициналық орталық емес, елдің стратегиялық нысанының тұрақты жұмысын қамтамасыз етіп жүрген адамдардың денсаулығы мен

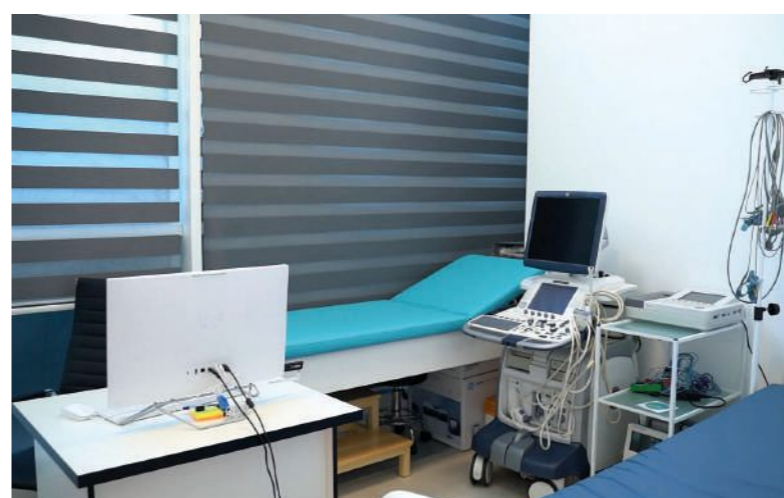

Tıbbi merkez 7/24 kesintisiz hizmet vermektedir. Burada hastaları, her an yardım sağlamaya hazır deneyimli doktorlar ve nitelikli bir ekip karşılamaktadır. Havaalanı çalışanları için tüm tıbbi hizmetler kurumsal sigorta kapsamında tamamen karşılanmakta, bu da merkeze başvuru maksimum düzeyde erişilebilir ve kolay hale getirmektedir.

Orhun Medical'in havaalanındaki merkezinde kapsamlı bir muayeneden geçmek mümkündür: ultrason incelemeleri yaptırılabilir,

әл-ауқатына жасалған инвестиция. Медициналық орталық 24/7 жұмыс тәртібімен тәулік бойы жұмыс істейді. Мұнда қызметкерлерді кез келген сәтте көмек көрсетуге дайын тәжірибелі дәрігерлер мен білікті мамандар қарсы алады. Әуежай қызметкерлері үшін барлық медициналық қызметтер корпоративтік сақтандыру есебінен толық қамтылған, бұл орталыққа жүгінуді барынша ыңғайлы әрі қолжетімді етеді. Orhun Medical орталығында қызметкерлер:

- ультрадыбыстық зерттеу (УДЗ);
- зертханалық талдаулар тапсыру;
- емшаралық бөлмеде көмек алу;

24 / 09 / 2025

laboratuvar analizleri verilebilir, prosedür odasında ilk yardım hizmeti verilebilir, ayrıca aile hekimleri (GP) ve terapist danışmanlığı alınabilir. Bunun yanı sıra haftada bir kez uzman doktorlar – kardiyolog, travmatolog, endokrinolog ve nörolog – hasta kabul etmektedir. Muayeneler hem Kazakistanlı doktorlar hem de Türkiye'den uluslararası deneyime sahip meslektaşlarımız tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu format, hastalıkların zamanında teşhis edilmesine, gerekli tedavinin alınmasına ve sağlığa özen göstermenin ertelenmesine olanak tanır.

Bu proje, TAV Airports ve Groupe ADP ile Orhun Medical ile olan iş birliği sayesinde özel bir öneme sahiptir. Uluslararası bir şirketle olan güven ve ortaklığımızı yüksek değerli buluyoruz ve tam da ortak çabalarla yolcuların ve çalışanların sağlığının öncelikli olduğu bir alan yaratmayı başardık.

• жалпы тәжірибелік дәрігер (ЖТД) мен терапевт кеңесін ала алады.

Сонымен қатар аптасына бір рет тар бейінді мамандар: кардиолог, травматолог, эндокринолог және невропатолог қабылдайды. Қабылдауды қазақстандық дәрігерлермен бірге Түркиядан келген халықаралық тәжірибесі бар әріптестеріміз де жүргізеді. Мұндай қызмет түрі ауруларды уақытылы анықтауға, қажетті ем алуға және денсаулыққа қамқорлықты кейінге қалдырмауға мүмкіндік береді. Бұл жобаның ерекше маңызы – TAV Airports және Groupe ADP компанияларымен әріптестік аясында жүзеге асқанында. Біз халықаралық компанияның сенімі мен қолдауын жоғары бағалаймыз және дәл осы бірлескен күш-жігердің арқасында қызметкерлер денсаулығы бірінші орынға қойылған орталық аштық.

20 августа в Международном аэропорту Алматы состоялось торжественное открытие медицинского центра Orhun Medical.

Создание центра стало важным шагом в направлении заботы о сотрудниках аэропорта. Это не просто новая медицинская точка – это инвестиция в здоровье и благополучие людей, которые ежедневно обеспечивают работу стратегического объекта страны.

Медицинский центр работает круглосуточно, 24/7. Здесь сотрудников встречает команда опытных врачей и квалифицированного персонала, готовая оказать помощь в любой момент. Все медицинские услуги для работников аэропорта полностью покрываются корпоративной страховкой, что делает обращение в центр максимально доступным и удобным.

В Orhun Medical сотрудники могут пройти комплексное обследование: сделать

ультразвуковое исследование, сдать анализы, получить помощь в процедурном кабинете, а также проконсультироваться у врачей общей практики (ВОП) и терапевта. Кроме того, раз в неделю здесь ведут приём узкие специалисты — кардиолог, травматолог, эндокринолог и невропатолог. Приём осуществляют как казахстанские врачи, так и наши коллеги с международным опытом из Турции. Такой формат позволяет своевременно диагностировать заболевания, получать необходимое лечение и не откладывать заботу о своём здоровье.

Особое значение этот проект имеет благодаря нашему сотрудничеству с TAV Airports и Groupe ADP. Мы высоко ценим доверие и партнёрство с международной компанией, и именно совместными усилиями удалось создать пространство, где здоровье сотрудников поставлено на первый план.

28 / 08 / 2025

ORHUN MEDICAL BATI KAZAKISTAN'DAKI İLK PET/BT MERKEZİNİ AÇTI

МАҢҒЫСТАУ ОБЛЫСЫНДА БАТЫС ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ АЛҒАШҚЫ ПЭТ/КТ ОРТАЛЫҒЫ АШЫЛДЫ

ORHUN MEDICAL AÇTI KAZAKISTAN'DA İLK PET/CT MERKEZİNİ

Aқтау'da, Batı Kazakistan bölgesindeki ilk pozitron emisyon tomografisi (PET/BT) merkezi açıldı. Yeni tesis, Orhun Medical tarafından Mangistau Bölgesi Valiliği ve Kazakistan Cumhuriyeti Enerji Bakanlığı'na bağlı Nükleer Fizik Enstitüsü'nün desteğiyle hayata geçirildi.

Modern ekipman, onkolojik hastalıkların türlerini ve evrelerini erken aşamalarda — hastalığın henüz durdurulabileceği dönemde — tespit etmeye ve doğrulamaya olanak tanıyor. Artık Mangistau ve komşu bölgelerin sakinlerinin PET/BT incelemeleri için Almatı veya Astana'ya gitmesine gerek yok: Tetkikler yerinde erişilebilir hale geldi.

Aқтау қаласында Қазақстанның батыс өңіріндегі алғашқы позитрон-эмиссиялық томография (ПЭТ/КТ) орталығы ашылды. Жаңа нысанды Orhun Medical компаниясы Маңғыстау облысы әкімдігінің және ҚР Энергетика министрлігіне қарасты Ядролық физика институтының қолдауымен жүзеге асырды.

Заманауи жабдық қатерлі ісік ауруларының түрі мен сатысын ерте кезеңде — дертті әлі тоқтатуға болатын шақта анықтап, растауға мүмкіндік береді.» Енді Маңғыстау мен көршілес облыстардың тұрғындары ПЭТ/КТ тексеруінен өту үшін Алматы неме-

Mangistau Bölgesi Valisi Nurdaulet Kilibay, PET/BT merkezini açılışının bölgelerde yüksek teknoloji tıbbi bakımın gelişiminde önemli bir adım olduğunu vurguladı:

“Devlet Başkanı sağlık alanının gelişimine büyük önem veriyor. Batı Kazakistan'da ilk kez bölgemizde onkoloji gibi hastalıkların erken tespiti için bir merkez açılıyor. Artık vatandaşlarımız, uzağa gitmeden burada kapsamlı muayenelerden geçebilecek. Teşhisin daha erken erişilebilir olması, ilerlemiş hastalık formlarının tespit oranını düşürüyor. Bu bağlamda, projeye verdikleri destek için Hükümet'e ve Sağlık Bakanlığı'na teşekkürlerimizi sunmak isteriz.”

се Астана қалаларына баруға мәжбүр болатын. Енді өз өңірінде қызмет ала алады.

Маңғыстау облысының әкімі Нұрдәулет Қилыбай орталықтың ашылуын өңір үшін маңызды қадам деп атап өтті: «Мемлекет басшысы денсаулық сақтау саласын дамытуға айрықша мән беріп отыр. Батыс Қазақстанда алғаш рет біздің облыста қатерлі ісік ауруларын ерте анықтайтын орталық ашылып отыр. Енді тұрғындарымыз алыстағы өңірлерге бармай, осында толыққанды тексеруден өте алады. Диагностика қаншалықты ерте қолжетімді болса, аурудың асқынған түрлерін анықтау көрсеткіші соншалықты төмен болады. Осыған орай біз жобаға қолдау көрсеткені үшін Үкіметке және Денсаулық сақтау министрлігіне алғысымызды білдіреміз».

Orhun Medical компаниясының бас директоры Гёненч Нихат Дирик өз сөзінде: «Алматыдан радиофармацевтикалық препараттарды тұрақты жеткізуді ұйымдасты-

20 / 08 / 2025

Orhun Medical'in Genel Müdürü Gönenç Nihat Dirik ise şunları söyledi:

"Almatı'dan düzenli radyofarmasötik tedarikinin sağlanması için kapsamlı çalışmalar yürütüldü. Gelecekte Almatı'da yeni bir siklotronun devreye girmesiyle, yıllık potansiyelimizi 5 bin incelemeye kadar arttırabileceğiz. Bizim için bu sadece bir proje değil — tüm ülke genelinde PET/BT merkezleri ağı kurma programının başlangıcıdır."

Chevron Direct Investment Fund'un Yeni-den Yatırım Projeleri Müdürü John Dorffeld ise şunları ekledi:

"2023 yılının sonunda Orhun Medical ile birlikte Kazakistan'daki sağlık merkezlerinin geliştirilmesine 40 milyon dolar yatırım yaptık. İnsanların yaşam kalitesini gerçekten değiştiren projeleri destekliyoruz. Aktau'daki PET/BT'nin açılması da bu tür çözümlerden biridir."

Proje hakkında bilgiler:
Yatırım: 1,3 milyar tenge
Kapasite: Yılda 3000 incelemeye kadar
İstihdam: 25 yeni iş yeri
Ekipman: United Imaging uMI 550

ру үшін үлкен кешенді жұмыстар атқарылды. Болашақта Алматыда жаңа циклотрон іске қосылғаннан кейін біз жылына 5 мың зерттеуге дейінгі әлеуетті арттыра аламыз. Бұл біз үшін жай ғана жоба емес — бүкіл ел бойынша ПЭТ/КТ орталықтарының желісін құру бағдарламасының бастауы>>— деді.

Chevron Direct Investment Fund-тың қайта инвестициялау жобаларының менеджері Джон Дорффелд:

"2023 жылдың соңында біз Orhun Medical компаниясымен бірлесіп Қазақстандағы медициналық орталықтарды дамытуға 40 миллион доллар инвестиция салдық. Біз адамдардың өмір сапасын шынымен жақсартатын жобаларды қолдаймыз. Ақтау қаласындағы ПЭТ/КТ іске қосылуы — сондай шешімдердің бірі»- деп айтып кетті.

Жоба туралы фактілер:
• Инвестиция көлемі: 1,3 млрд теңге
• Қуаттылығы: жылына 3000 зерттеуге дейін
• 25 жаңа жұмыс орны құрылды
• Жабдық: United Imaging uMI 550

В Актау открылся первый в западном регионе Казахстана центр позитронно-эмиссионной томографии (ПЭТ/КТ). Новый объект создан компанией Orhun Medical при поддержке Акимата Мангистауской области и Института ядерной физики Министерства энергетики РК.

Современное оборудование позволяет выявлять и подтверждать разновидность и стадию онкологических заболеваний на ранних стадиях — когда болезнь ещё можно остановить. Теперь жителям Мангистауской и соседних областей не нужно ехать в Алматы или Астану для прохождения ПЭТ/КТ-исследований: исследования стали доступны на месте.

Аким Мангистауской области Нурдаулет Килыбай отметил, что открытие ПЭТ/КТ-центра является важным шагом в развитии высокотехнологичной медицинской помощи в регионах: «Глава государства придаёт большое значение развитию сферы здравоохранения. Впервые в Западном Казахстане в нашей области открывается центр раннего выявления таких заболеваний, как онкология. Теперь наши жители могут пройти здесь полноценное обследование, не выезжая далеко. Чем раньше становится доступна диагностика, тем ниже процент выявления запущенных форм заболевания. В этой связи мы хоте-

ли бы выразить благодарность Правительству и Министерству здравоохранения РК за поддержку проекта».

Генеральный директор Orhun Medical Гёненч Нихат Дирик в свою очередь отметил: «Для организации регулярных поставок радиофармпрепаратов из Алматы был проделан большой комплекс мероприятий. С введением в будущем нового циклотрона в Алматы мы сможем увеличить потенциал до 5 тысяч обследований в год. Для нас это не просто проект — это начало программы по созданию сети центров ПЭТ/КТ по всей стране».

Менеджер по реинвестиционным проектам Chevron Direct Investment Fund Джон Дорффелд добавил:

«В конце 2023 года мы совместно с Orhun Medical инвестировали 40 миллионов долларов в развитие медицинских центров в Казахстане. Мы поддерживаем проекты, которые реально меняют качество жизни людей. Запуск ПЭТ/КТ в Актау — одно из таких решений».

Факты о проекте:

Инвестиции: 1,3 млрд тенге
Мощность: до 3000 исследований в год
Создано 25 рабочих мест
Оборудование: United Imaging uMI 550

24 / 09 / 2025

ASTANA'DA KAZAK PROTEİN PROJESİNİN TEMEL ATMA TÖRENİ YAPILDI

АСТАНАДА KAZAK PROTEİN КОМПАНИЯСЫНЫҢ ЖОБАСЫ БАСТАЛДЫ В АСТАНЕ СТАРТОВАЛ ПРОЕКТ КОМПАНИИ KAZAK PROTEİN

Tiryaki Agro Holding ve Kazakhstan Tahıl Konsorsiyumu LTD ile ADOtex LTD'nin iştiraki olan Kazak Protein, Astana'da tahıl ve baklagil derin işleme tesisini inşa edecek. Proje bedeli 320 milyon ABD Doları'dır.

Temel atma töreni Kazakistan Tarım Bakanı Aydarbek Saparov, Astana Şehir Valisi Jenis Kasimbek, Dışişleri Bakan Yardımcısı Alibek Kuantırov, T.C. Astana Büyükelçisi Mustafa Karucu, çok sayıda iş insanı ve toplum adamının katılımıyla gerçekleşti.

Bakan Aydarbek Saparov projenin ülkenin gıda güvenliği ve tarım sektörünün ihracat potansiyelinin güçlendirilmesi açısından büyük önemini belirtti.

Кешенді Kazakh Protein компаниясы жүзеге асыруда. Ол түркиялық Tiryaki Agro Holding холдингі, қазақстандық «Қазақстанның Астық консорциумы» ЖШС және «ADOtex» ЖШС серіктестігінде құрылған. Бұл жоба елдің агроөнеркәсіптік кешенінің дамуындағы жаңа кезеңді білдіреді және Қазақстанның инновациялық технологияларға, экологиялық тұрақтылыққа және халықаралық әріптестікке негізделген қосылған құн тізбегін қалыптастыру жөніндегі стратегиялық бағытын толықтай айқындайды.

Жобаның инвестиция көлемі 320 млн АҚШ долларын құрайды.

Bakan Saparov, "Cumhurbaşkanımız Ulusa Seslenişinde hem yerli hem de yabancı yatırımcıların katılımıyla tarım ürünlerinin derin işlenmesi gerektiği üzerinde durdu. Bugün, yılda 250 bin ton tahıl ve 80 bin ton bakliyat işleyecek en büyük projelerden birine start veriyoruz. Bunun sayesinde ek ihracat fırsat-

Капсула салу рәсіміні Ауыл шаруашылығы министрі Айдарбек Сапаров, Астана қаласының әкімі Жеңіс Қасымбек, іскер топтар өкілдері, сарапшылар қауымдастығы және жұртшылықтың қатысуымен өтті.

Министр жобаның ұлттық азық-түлік қауіпсіздігі мен аграрлық сектордың экспорттық әлеуетін нығайтудағы маңызды рөлін атап өтті:

«Мемлекет басшысы өз Жолдауында ауыл шаруашылығы өнімдерін терең өңдеудің маңыздылығына, оған отандық әрі шетелдік инвесторларды тарту қажеттігіне ерекше назар аударған болатын. Бүгін біз осы саладағы ең ірі жобалардың бірін іске қосып отырмыз. Бұл жоба жыл сайын 250 мың тонна астық пен 80 мың тонна бұршақ дақылдарын қайта өңдеуге мүмкіндік береді. Соның нәтижесінде қосымша экспорттық мүмкіндіктер ашылып, жоғары табысты өнімдер өндіріледі әрі Қазақстанның аграрлық дербестігіне қарай маңызды қадам жасалады. Бұл кешен халықаралық ынтымақтастықтың жарқын үлгісіне айна-

лары yaratılacak, kâr marjı yüksek ürünler üretilecek ve Kazakistan'ın tarımsal ürünlere olan ihtiyacını tamamen öz imkanlarıyla karşılayabilmesi yolunda önemli bir adım olacaktır. Bu tesisin, başarılı bir uluslararası işbirliğinin modeli ve Kazakistan ile Türkiye arasındaki stratejik ortaklığı yeni bir sembolü haline geleceğinden eminim.” diye konuştu.

Tiryaki Agro Holding CEO’su Süleyman Tiryakioğlu, kompleksin açılışının sadece Kazakistan için önemli bir olay değil, aynı zamanda küresel tarım sektörünün gelişimine de önemli bir katkı olduğunu söyledi.

Tiryakioğlu, “Amacımız, küresel pazarda rağbet gören yüksek katma değeri olan ürün üretecek yüksek teknolojiye dayalı bir üretim tesisi kurmaktır. Bu girişimin bir parçası olmaktan ve Kazakistanlı ortaklarımızla sıkı bir iş birliği içinde çalışmaktan gurur duyuyoruz.” diye vurguladı.

Proje iki aşamada hayata geçirilecek: 2027 yılında derin buğday işleme hattı (yıllık kapasitesi 250 bin ton); 2028 yılında bakliyat işleme hattı devreye alınacaktır (yıllık kapasitesi 80 bin ton).

Tesiste, glüten, nişasta, lizin, bitki bazlı protein izolatları, karma yem ve diğer yüksek katma değerli maddeler dahil olmak üzere geniş bir ürün yelpazesi üretilecek. Ürünler hem iç pazarda satışa sunulacak, hem de BDT, AB, Kuzey Amerika ve Güneydoğu Asya ülkelerine ihraç edilecek.

латынына және Қазақстан мен Түркия арасындағы стратегиялық серіктестіктің жаңа кезеңін ашатынына сенемін», – деді Айдарбек Сапаров.

Tiryaki Agro Holding директорлар кеңесінің төрағасы Сүлеймен Тирьякиоглу да сөз алып, кешен құрылысының басталуы тек Қазақстан үшін ғана емес, әлемдік аграрлық индустрия үшін де маңызды үлес екенін атап өтті:

«Біздің мақсатымыз – жаһандық нарықта сұранысқа ие, құны жоғары өнім шығаратын жоғары технологиялық өндіріс құру. Біз осы бастаманың бір бөлігі болғанымызға және қазақстандық серіктестермен тығыз әріптестікте жұмыс істеп жатқанымызға мақтанамыз», – деді ол.

Жоба екі кезеңмен жүзеге асырылады: 2027 жыл – жылдық қуаттылығы 250 мың тонна болатын бидайды терең өңдеу желісін іске қосу; 2028 жыл – жылдық қуаттылығы 80 мың тонна болатын бұршақ дақылдарын өңдеу желісін пайдалануға беру.

Нәтижесінде кешен глютен, крахмал, лизин, өсімдік протеин изоляттары, құрама-жем және басқа да жоғары қосылған құнды ингредиенттердің кең ауқымын өндіреді. Өнім ішкі нарыққа да жеткізіліп, ТМД елдеріне, Еуропалық одаққа, Солтүстік Америкаға және Оңтүстік-Шығыс Азияға экспортталатын болады.

Комплекс реализуется компанией Kazak Protein, учрежденной турецким холдингом Tiryaki Agro Holding в партнерстве с казахстанскими компаниями ТОО «Зерновой консорциум Казахстана» и ТОО «ADOTex» и знаменует собой новый этап в развитии агропромышленного комплекса страны, в полной мере отражая стратегический курс Казахстана на формирование цепочек добавленной стоимости на основе инновационных технологий, экологической устойчивости и международного партнерства.

Объем инвестиций в проект составляет 320 млн долларов США.

Церемония закладки капсулы прошла с участием министра сельского хозяйства Айдарбека Сапарова, акима г. Астаны Же-

ниса Касымбека, представителей деловых кругов, экспертного сообщества и общественности.

Министр подчеркнул ключевую роль проекта в контексте национальной продовольственной безопасности и укрепления экспортного потенциала аграрного сектора.

«В своём Послании Глава государства особо акцентировал внимание на необходимости глубокой переработки сельхозпродукции с привлечением как отечественных, так и зарубежных инвесторов. Сегодня мы запускаем один из крупнейших проектов отрасли, который позволит ежегодно перерабатывать 250 тысяч тонн зерновых и 80 тысяч тонн бобовых культур. Это создаст дополнительные экс-

портные возможности, обеспечит выпуск высокомаржинальной продукции и станет важным шагом на пути к аграрной самодостаточности Казахстана. Уверен, что данный комплекс станет образцом успешного международного сотрудничества и новым символом стратегического партнерства между Казахстаном и Турцией», - отметил Айдарбек Сапаров.

Председатель Совета директоров Tiryaki Agro Holding Сулейман Тирьякиоглу сказал, что запуск строительства комплекса — не просто значимое событие для Казахстана, но и весомый вклад в развитие мировой аграрной индустрии.

«Наша цель — создание высокотехнологичного производства, ориентированного на выпуск востребованной на глобальном рынке продукции с высокой добавленной стоимостью. Мы гордимся тем, что явля-

емся частью этой инициативы и работаем в тесном сотрудничестве с казахстанскими партнёрами», - подчеркнул Сулейман Тирьякиоглу.

Реализация проекта будет проходить в два этапа: 2027 год — запуск линии по глубокой переработке пшеницы (мощностью 250 тыс. тонн в год);

2028 год — ввод в эксплуатацию линии по переработке бобовых культур (мощностью 80 тыс. тонн в год).

На выходе комплекс будет производить широкий спектр продукции: глютен, крахмал, лизин, растительные протеиновые изоляты, комбикорма и другие ингредиенты с высокой добавленной стоимостью. Продукция будет поставляться как на внутренний рынок, так и экспортироваться в страны СНГ, Европейского союза, Северной Америки и Юго-Восточной Азии.

10 / 10 / 2025

ERDİNÇ GÜZEL'E DOSTLUK NIŞANI TAKDİM EDİLDİ

ЭРДИНЧ ГЮЗЕЛЬ «ДОСТЫҚ» ОРДЕНІМЕН МАРАПАТТАЛДЫ

Çimkent Valisi Gabit Sızdıkbekov'un CCI Kazakhstan Orta Asya ve Kafkasya Bölge Müdürü Erdinç Güzel ile görüşmesinde şirketin üretim faaliyetlerinin genişletilmesi ve fabrikanın üretim kapasitesinin arttırılmasına ilişkin konular masaya yatırıldı. Vali Sızdıkbekov bu haberi sosyal medya hesabı üzerinden paylaştı.

Şehrin sanayi potansiyeline önemli katkıda bulunan şirket, kalıcı istihdam sağlamakta ve sosyal inisiyatifleri desteklemektedir.

Bu katkılarından ötürü Erdinç Güzel'e Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı adına 2. Derece Dostluk Nişanı takdim eden Vali Sızdıkbekov, Erdinç Güzel'e verimli çalışmaları, şehrin gelişmesi için önemli miktarda yapılan yatırımlar, ekonomiye katkılar, yeni iş olanakları ve ortaklık ilişkileri geliştirmesinden dolayı teşekkür etti.

İş ve yatırımları çekmek için elverişli koşulların sağlanmasında her türlü desteğe hazır olduklarını ifade eden Çimkent Valisi, sanayinin gelişmesine ivme kazandıracak ve şehir halkının yaşam kalitesini yükseltecek ortak inisiyatiflerin önemini vurguladı.

Шымкент әкімі Фабит Сыздықбековтың Орталық Азия мен Кавказ өңірі бойынша «Coca-Cola İçecek» (бірлескен «Кока-Кола Алматы Боттлерс» ЖШС) аймақтық директоры Эрдинч Гюзельмен кездесуі барысында өндірістік қызметті кеңейту және кәсіпорынның инженерлік қуатын арттыру мүмкіндіктері талқыланды. Бұл туралы қала әкімі әлеуметтік желідегі жеке парақшасында бөлісті.

Компания қаланың өнеркәсіптік әлеуетін дамытуға айтарлықтай үлес қосып, тұрақты жұмыс орындарын қамтамасыз етіп келеді. Сондай-ақ әлеуметтік бастамаларды қолдап отыр.

Осыған орай, Қазақстан Республикасы Президентінің атынан Эрдинч Гюзель II дәрежелі «Достық» орденімен марапатталды. Қала әкімі Шымкент экономикасын дамытуға қосқан үлесі, жаңа жұмыс орындарын ашудағы еңбегі және серіктестік қатынастарды нығайтуға бағытталған белсенді қызметі үшін Эрдинч Гюзельге алғыс білдірді.

Фабит Сыздықбеков қалада қолайлы бизнес ортасын қалыптастыру мен инвестиция тарту ісінде жан-жақты қолдау көрсетуге дайын екендігін атап өтті. Сондай-ақ өнеркәсіптің дамуына және қала тұрғындарының өмір сапасын арттыруға ықпал ететін бірлескен бастамалардың маңызын ерекше атап өтті.

ЭРДИНЧ ГЮЗЕЛЬ НАГРАЖДЕН ОРДЕНОМ «ДОСТЫҚ»

Аким г. Шымкент Габит Сыздықбеков провёл встречи с региональным директором по Центральной Азии и Кавказу «Coca-Cola İçecek» (ТОО «Совместное предприятие Кока-Кола Алматы Боттлерс») Эрдинчем Гюзель. Об этом аким города поделился на своей личной странице в социальных сетях.

В ходе беседы были обсуждены вопросы расширения производственной деятельности, а также возможности увеличения инженерных мощностей предприятия. Компания вносит весомый вклад в развитие промышленного потенциала города, обеспечивает стабильные рабочие места и поддерживает социальные инициативы.

В этой связи, от имени Президента Республики Казахстан Габит Сыздықбеков вручил Эрдинчу Гюзель орден «Достық» II степени и поблагодарил его за эффективную работу, значительные инвестиции в развитие города, вклад в экономику, создание новых рабочих мест и укрепление партнёрских отношений.

Аким Шымкента выразил готовность в дальнейшем оказывать всестороннюю поддержку для создания благоприятных условий ведения бизнеса и привлечения инвестиций. Также подчеркнул значение совместных инициатив, способствующих развитию промышленности и повышению качества жизни жителей города.

27 / 06 / 2025

TÜRK HAVA YOLLARI ASTANA GENEL MÜDÜRÜNE NEZAKET ZİYARETİ

“TURKISH AIRLINES”-ТЫҢ АСТАНАДАҒЫ БАС ДИРЕКТОРЫМЕН ІЗЕТТІЛІК ЖҮЗДЕСУ

ВИЗИТ ВЕЖЛИВОСТИ К ГЕНЕРАЛЬНОМУ ДИРЕКТОРУ «TURKISH AIRLINES» В Г.АСТАНА

TUKİB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Köksal Salih Yıldız, Yönetim Kurulu Üyeleri Hikmet Atalay ve Serkan Öztaş Türk Hava Yolları Astana Genel Müdürü Engin Akbaş'a nezaket ziyaretinde bulundu.

Заместитель председателя Совета правления ТУКИБ Коксал Салих Юлдыз, члены Совета правления Хикмет Аталай и

ТУКИБ Басқару кеңесі төрағасының орынбасары Коксал Салих Юлдыз, Басқару кеңесінің мүшелері Хикмет Аталай және Серкан Озташ “Turkish Airlines” әуе жолдары компаниясының Астана қаласындағы бас директоры Энгин Акбашқа ізеттілік жүздесумен барды.

Серкан Озташ нанесли визит вежливости генеральному директору авиакомпании «Turkish Airlines» в г.Астана Энгину Акбаш.

06 / 08 / 2025

KAZAKİSTAN DIŞ TİCARET ODASI VE TÜKİB KAZAK-TÜRK İŞ KONSEYİ'NİN KURULMASINA İLİŞKİN ANLAŞMAYA İMZA ATTI

ҚАЗАҚСТАННЫҢ СЫРТҚЫ САУДА ПАЛАТАСЫ МЕН ТУКИБ АРАСЫНДА ҚАЗАҚСТАН-ТҮРІК ІСКЕРЛІК КЕҢЕСІН ҚҰРУ ТУРАЛЫ КЕЛІСІМГЕ ҚОЛ ҚОЙЫЛДЫ

ВТП КАЗАХСТАНА И ТУКИБ ПОДПИСАЛИ СОГЛАШЕНИЕ О СОЗДАНИИ КАЗАХСТАНСКО-ТУРЕЦКОГО ДЕЛОВОГО СОВЕТА

Astana'da Kazakistan Dış Ticaret Odası ile TUKİB arasında, Kazakistan Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti işletmeleri arasındaki işbirliğini güçlendirmek ve genişletmek, ticaret ve ekonomik ilişkileri ve yatırım fırsatlarını geliştirmek ve ikili ticaret ve ekonomik işbirliğinde karşılaşılan engelleri aşmak amacıyla Kazak-Türk İş Konseyi'nin Kurulmasına İlişkin Anlaşma imzalandı.

Anlaşmaya, Kazakistan Dış Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Murat Karimsakov ve TUKİB Yönetim Kurulu Başkanı Abbas Şahin imza attı.

Сауда-экономикалық қарым-қатынастарды, инвестициялық мүмкіндіктерді, екіжақты сауда-экономикалық ынтымақтастықтағы кедергілерді еңсеру арқылы Қазақстан Республикасы мен Түркия Республикасы кәсіпорындары арасындағы ынтымақтастықты нығайту және кеңейту мақсатында Астанада Қазақстанның Сыртқы сауда палатасы мен Түрік және Қазақстан Іскер Адамдар Ассоциациясы (ТУКИБ) арасында Қазақстан-Түрік Іскерлік кеңесін құру туралы келісімге қол қойылды.

06 / 08 / 2025

Kazakistan Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti arasındaki dostane ilişkiler ve mevcut siyasi, ekonomik ve kültürel bağlar göz önünde bulundurularak, Kazak-Türk İş Konseyi, ikili iş bağlarının daha da derinleşmesine ve genişlemesine katkıda bulunacak ve iki ülkenin iş çevreleri için sürdürülebilir ve eşit iş fırsatlarının gelişmesini destekleyecektir.

Келісімге Қазақстанның Сыртқы сауда палатасы Басқарма төрағасы Мұрат Кәрімсақов пен ТУКИБ Басқару кеңесінің төрағасы Аббас Шахин қол қойды.

Қазақстан Республикасы мен Түркия Республикасы арасындағы достық қарым-қатынастарды, қалыптасқан саяси, экономикалық және мәдени байланыстарды ескере отырып, Қазақстан-Түрік Іскерлік кеңесі екіжақты іскерлік байланыстарды одан әрі тереңдетуге және кеңейтуге ықпал етеді және екі елдегі бизнес үшін тұрақты және тең мүмкіндіктерді дамытуға қолдау көрсетеді.

В Астане состоялось подписание Соглашения о создании Казахстанско-Турецкого Делового Совета между Внешнеторговой палатой Казахстана и Ассоциацией турецких и казахстанских бизнесменов (ТУКИБ) с целью укрепления и расширения сотрудничества между предприятиями Республики Казахстан и Турецкой Республики путём содействия торгово-экономическим отношениям, инвестиционным возможностям, преодоления барьеров в двустороннем торгово-экономическом сотрудничестве.

Соглашение подписали Председатель

Правления ВТП Казахстана Мурат Каримсаков и Председатель Совета правления ТУКИБ Аббас Шахин.

Учитывая дружественные отношения, существующие политические, экономические и культурные связи между Республикой Казахстан и Турецкой Республикой, Казахстанско-Турецкий Деловой Совет будет способствовать дальнейшему углублению и расширению двусторонних деловых связей и поддерживать развитие устойчивых и равных возможностей для бизнеса двух стран.

13 / 08 / 2025

TUKIB YÖNETİM KURULU BAŞKANI ABBAS ŞAHİN İSTANBUL HOLDİNG YÖNETİCİLERİ İLE BULUŞTU

TUKIB BASQARU KEŇESİNİŇ TƏRAFASY ABBAS ŞAHİN İSTANBUL HOLDİNG BASŞYLYFYMEN KEZDESTİ

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ СОВЕТА ПРАВЛЕНИЯ ТУКИБ АББАС ШАХИН ВСТРЕТИЛСЯ С РУКОВОДСТВОМ İSTANBUL HOLDİNG

Türk-Kazak İş İnsanları Birliği (TUKIB) Yönetim Kurulu Başkanı Abbas Şahin, İstanbul Holding Yönetim Kurulu Başkanı Murat Kalsın, Genel Müdür Murat Özdemir ve Holding hissedarı Metin Ağırman ile toplantı gerçekleştirdi.

Toplantıda, Kazakistan ile Türkiye arasındaki ticaret hacminin artırılması, Kazakistan'da tarım, lojistik, madencilik, gayrimenkul ve diğer sektörlerde yatırım potansiyeli, Holdingin bu sektörlerde kurabileceği iş birlikleri vs. konular gündeme getirildi.

TUKIB Басқару кеңесінің төрағасы Аббас Шахин İstanbul Holding Басқару кеңесінің төрағасы Мұрат Калсын, бас директор Мурат Оздемир және холдинг акционері Метин Ағырманмен кездесу өткізді.

Кездесуде Қазақстан мен Түркия арасындағы тауар айналымын арттыру мүмкіндіктері, Қазақстанның ауыл шаруашылығы және логистикалық секторлардағы, тау-кен өнеркәсібі, жылжымайтын мүлік және экономиканың басқа да салаларындағы инвестициялық әлеуеті, Холдингтің осы салалардағы ынтымақтастықты дамыту перспективалары және т.б. мәселелер талқыланды.

13 / 08 / 2025

Председатель Совета правления ТУКІБ Аббас Шахин провёл встречу с Председателем Правления İstanbul Holding Муратом Калсын, генеральным директором Муратом Оздемир и акционером холдинга Метинем Агырман.

На встрече рассмотрены возможности увеличения товарооборота между Казахстаном и Турцией, инвестиционный потенциал Казахстана в сельскохозяйственном и логистическом секторах, горнодобывающей промышленности, недвижимости и других отраслях экономики, перспективы сотрудничества Холдинга в этих секторах и т.д.

13 / 08 / 2025

Председатель Совета правления ТУКІБ Аббас Шахин встретился с вице-президентом Стамбульской торговой палаты Ахметом Озер, членом коллегии Метинем Агырман и менеджером по проектам и развитию бизнеса Эртаном Унал.

В ходе встречи обсуждались вопросы по углублению торгово-экономических отношений между Казахстаном и Турцией.

13 / 08 / 2025

TÜKİB YÖNETİM KURULU BAŞKANI ABBAS ŞAHİN İSTANBUL TİCARET ODASI'NI ZİYARET ETTİ

ТУКІБ БАСҚАРУ КЕҢЕСІНІҢ ТӨРАҒАСЫ АББАС ШАХИН ЫСТАМБҰЛ САУДА ПАЛАТАСЫНА БАРДЫ

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ СОВЕТА ПРАВЛЕНИЯ ТУКІБ АББАС ШАХИН ПОСЕТИЛ СТАМБУЛЬСКУЮ ТОРГОВУЮ ПАЛАТУ

TÜKİB Yönetim Kurulu Başkanı Abbas Şahin İstanbul Ticaret Odası Başkan Yardımcısı Ahmet Özer, İTO Meclis Üyesi Metin Ağırman ve İTO Proje ve İş Geliştirme Müdürü Ertan Ünal ile görüşme gerçekleştirdi.

Görüşmede, Kazakistan ve Türkiye arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin derinleştirilmesi konusunda görüş alışverişinde bulunuldu.

ТУКІБ Басқару кеңесінің төрағасы Аббас Шахин Ыстамбұл Сауда палатасының вице-президенті Ахмет Өзер, Ыстамбұл Сауда палатасының алқа мүшесі Метин Агырман және Палатаның жоба және бизнесті дамыту жөніндегі директоры Эртан Уналмен кездесті.

Кездесу барысында Қазақстан мен Түркия арасындағы сауда-экономикалық қарым-қатынастарды тереңдету мәселелері талқыланды.

31 / 08 / 2025

BAŞKONSOLOS ONURUNA VEDA YEMEĞİ

БАС КОНСУЛ ҚҰРМЕТІНЕ ҚОШТАСУ КЕШІ

TÜKİB, görevi sona eren T.C. Almatı Başkonsolosu Evren Müderrisoğlu onuruna veda yemeği düzenledi.

ТУКІБ Түркия Республикасының Алматыдағы Бас консулы Эврен Мүдerrисоглуның осы қызметтегі дипломатиялық миссиясының аяқталуына орай қоштасу кешін ұйымдастырды.

ПРОЩАЛЬНЫЙ УЖИН В ЧЕСТЬ ГЕНЕРАЛЬНОГО КОНСУЛА

ТУКІБ организовал прощальный ужин в честь Генерального консула Турецкой Республики в г.Алматы Эврена Мюдerrисоглу по случаю завершения его дипломатической миссии на этой должности.

04 / 09 / 2025

DDMİB-ПЕН КЕЗДЕСУ

ТУКІБ Басқару кеңесінің төрағасы Аббас Шахин мен Анзор Гусейновтың Алматыға сапармен келген Қара және түсті металл экспорттаушылар одағы (DDMİB) (Түркия) Басқару кеңесінің төрағасы Реджеп Каан Машлак және төраға орынбасары Осман Сердар Бүйүкбекташпен кездесуінде қара және түсті металлургия саласындағы ынтымақтастықтың мүмкіндіктері, инвестиция салудың әлеуетті бағыттары, сондай-ақ екі ұйымның өзара іс-қимылы талқыланды. DDMİB делегациясы 3-5 қыркүйек аралығында Алматыда өтіп жатқан «Kazbuild» Қазақстандық халықаралық құрылыс және интерьер көрмесінде ақпараттық стендін ашты.

ВСТРЕЧА С DDMİB

На встрече Председателя Совета правления ТУКІБ Аббаса Шахин и Анзора Гусейнова с Председателем Совета правления Союза экспортёров чёрных и цветных металлов (DDMİB) (Турция) Реджепом Кааном Машлак и Заместителем Председателя Османом Сердаром Бююкбекташ, посетившими г.Алматы, были обсуждены вопросы возможного сотрудничества в секторе чёрной и цветной металлургии, потенциальные сферы для инвестиций, а также взаимодействие двух организаций. Делегация DDMİB представила свой инфо-стенд в Казахстанской Международной выставке строительства и интерьера "Kazbuild", проходящей в Алматы с 3 по 5 сентября.

DDMİB İLE GÖRÜŞME

TÜKİB Yönetim Kurulu Başkanı Abbas Şahin ve İcra Direktörü Anzor Gusseinov'un, Almatı'yı ziyaret eden Ankara Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliği (DDMİB) Yönetim Kurulu Başkanı Recep Kaan Maşlak ve Başkan Yardımcısı Osman Serdar Büyükbektaş ile gerçekleştirdikleri görüşmede, demir-çelik ve demir dışı metaller sektöründe iş birliği imkanları, potansiyel yatırım alanları ve kurumlar arası işbirliği konuları değerlendirildi. DDMİB heyeti, 3-5 Eylül tarihleri arasında Almatı'da düzenlenen Kazbuild Fuarı'na info-standıyla katılım sağlamış bulunmaktadır.

06 / 09 / 2025

KÜRŞAD ZORLU İLE BULUŞMA

КЮРШАД ЗОРЛУМЕН КЕЗДЕСУ

Almatı'yı ziyaret eden AK Parti Genel Başkan Yardımcısı, Türk Devletleriyle İlişkiler Başkanı ve Ankara Milletvekili Prof.Dr. Kürşad Zorlu ile görüşme gerçekleşti.

Алматыға іс-сапармен келген Әділет және даму партиясы (Түркия) төрағасының орынбасары, Түркі мемлекеттерімен байланыс төрағасы, Анкарадан депутат, профессор, доктор Кюршад Зорлумен кездесу өтті.

ВСТРЕЧА С КЮРШАДОМ ЗОРЛУ

В Алматы состоялась встреча представителей ТУКІБ с заместителем председателя Партии справедливости и развития (Турция), председателем по связям с тюркскими

ми государствами, депутатом от г.Анкара профессором, доктором Кюршадом Зорлу, прибывшим с визитом в Алматы.

11 / 09 / 2025

BAŞBAKAN BİRİNCİ YARDIMCISI ROMAN SKLYAR, TÜKİB İLE BULUŞTU

ПРЕМЬЕР-МИНИСТРДІҢ БІРІНШІ ОРЫНБАСАРЫ РОМАН СКЛЯР ТУКИБ ӨКІЛДЕРІМЕН КЕЗДЕСУ ӨТКІЗДІ

ПЕРВЫЙ ЗАМЕСТИТЕЛЬ ПРЕМЬЕР- МИНИСТРА РК РОМАН СКЛЯР ПРОВЁЛ ВСТРЕЧУ С ПРЕДСТАВИТЕЛЯМИ ТУКИБ

Kazakistan Cumhuriyeti Başbakan Birinci Yardımcısı Roman Sklyar TÜKİB heyeti ile buluştu. Görüşmede, iş ve yatırım projelerinin uygulanması ile ilgili güncel konular ve işbirliği perspektifleri ele alındı.

Başbakan Birinci Yardımcısı Roman Sklyar, Kazak - Türk ilişkilerinin stratejik öncelik olduğunu vurguladı. Sklyar, Türkiye'nin Kazakistan'ın en önemli partnerleri arasında yer aldığını, Türk yatırımlarının ise teknoloji transferi,

sanayi gelişimi ve yeni istihdam olanaklarına yol açtığını belirtti.

TÜKİB Yönetim Kurulu Başkanı Abbas Şahin ise TÜKİB'in, Kazakistan ile Türkiye arasındaki ticari-ekonomik bağlantıları güçlendirmeye, Kazakistan'da hayata geçirilen ortak projeleri desteklemeye devam edeceğini dile getirdi.

Görüşme sonucu taraflar yapıcı diyaloga devam etmeye, iş ortamının geliştirilmesi ve yeni projelerin uygulanması konusunda ortak çalışmaya hazır olduklarını ifade etti.

Премьер-министрдің бірінші орынбасары Роман Скляр Қазақ - түрік бизнесмендер ассоциациясы (ТУКИБ) басшылығымен және мүшелерімен кездесу өткізді. Кездесуде бизнесті жүргізу және инвестициялық жобаларды жүзеге асыруға қатысты өзекті мәселелер, сондай-ақ ынтымақтастықты кеңейту перспективалары талқыланды.

Роман Скляр Қазақстан мен Түркия арасындағы қарым-қатынастар стратегиялық басымдыққа ие екенін атап өтті. Оның айтуынша, Түркия – Қазақстанның негізгі серіктестерінің бірі, ал түрік инвестициялары технологиялар трансфертіне, өнеркәсіптің дамуына және жұмыс орындарының ашылуына зор ықпал етуде.

Первый заместитель Премьер-министра РК Роман Скляр провёл встречу с руководством и членами Ассоциации турецких и казахстанских бизнесменов (ТУКИБ). В ходе встречи были обсуждены текущие вопросы, связанные с ведением бизнеса и реализацией инвестиционных проектов, а также перспективы дальнейшего сотрудничества.

Роман Скляр подчеркнул, что казахстанско - турецкие отношения являются стратегическим приоритетом. Он отметил, что Турция входит в число ключевых партнёров Казахстана, а турецкие инвестиции способствуют трансферу технологий, раз-

Өз кезегінде ТУКИБ Басқару кеңесінің төрағасы Аббас Шахин қауымдастық Қазақстан мен Түркия арасындағы сауда-экономикалық байланыстарды нығайтуға және Қазақстан аумағында жүзеге асырылып жатқан бірлескен жобаларды қолдауға белсенді түрде үлес қоса беретінін жеткізді.

Кездесу қорытындысы бойынша тараптар бизнес жүргізу жағдайларын жақсарту және жаңа жобаларды жүзеге асыру бойынша конструктивті диалог пен бірлескен жұмысты жалғастыра беруге дайын екендерін білдірді.

витию промышленности и созданию рабочих мест.

В свою очередь председатель Совета правления ТУКИБ Аббас Шахин отметил, что Ассоциация будет и далее активно содействовать укреплению торгово - экономических связей между Казахстаном и Турцией, а также поддерживать совместные проекты, реализуемые на территории Республики Казахстан.

По итогам встречи стороны выразили готовность продолжить конструктивный диалог и совместную работу по совершенствованию условий для бизнеса и реализации новых проектов.

20 / 09 / 2025

TÜKİB MALİ GENEL KURULU GERÇEKLEŞTİ

ТУКИБ-тің ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАЛПЫ ЖИНАЛЫСЫ ӨТТІ

СОСТОЯЛОСЬ ФИНАНСОВОЕ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ ТУКИБ

Алматыда Т.С. Астана Бүюкелшісі Mustafa Karucu ve görevine yeni atanan Т.С. Алматы Başkonsolosu Tuğba Alan Özdenfedakâr'ın teşrifleriyle TÜKİB Mali Genel Kurulu gerçekleşti.

Алматыда Түркия Республикасының Қазақстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі Мұстафа Капуджу және Түркия Республикасының Алматыдағы жаңадан тағайындалған Бас консулы Тугба Алан Өзденфедакардың қатысуымен ТУКИБ-тің Қаржылық Жалпы жиналысы өтті.

В Алматы с участием Чрезвычайного и Полномочного Посла Турецкой Республики в Республике Казахстан Мустафы Капуджу и вновь назначенного Генерального консула Турецкой Республики в г.Алматы Тугбы Алан Озденфедакар состоялось Финансовое Общее собрание ТУКИБ.

06 / 10 / 2025

YENİ BAŞKONSOLOSA NEZAKET ZİYARETİ

ЖАҢАДАН ТАҒАЙЫНДАЛҒАН БАС КОНСУЛМЕН ІЗЕТТІЛІК ЖҮЗДЕСУ

ВИЗИТ ВЕЖЛИВОСТИ К ВНОВЬ НАЗНАЧЕННОМУ ГЕНЕРАЛЬНОМУ КОНСУЛУ

ТУКИБ Басқару кеңесінің төрағасы Аббас Шахин, Басқару кеңесінің мүшесі Гюрол Эрен және атқарушы директор Анзор Гусейнов Түркия Республикасының Алматыдағы жаңадан тағайындалған Бас консулы Тугба Алан Өзденфедакарға ізеттілік жүздесумен барды.

TÜKİB Yönetim Kurulu Başkanı Abbas Şahin, Yönetim Kurulu Üyesi Gürol Eren ve İcra Direktörü Anzor Gusseinov görevine yeni atanan Türkiye Cumhuriyeti Алматы Başkonsolosu Tuğba Alan Özdenfedakâr'a nezaket ziyaretinde bulundu.

Председатель Совета правления ТУКИБ Аббас Шахин, член Совета правления Гюрол Эрен и исполнительный директор Анзор Гусейнов нанесли визит вежливости вновь назначенному Генеральному консулу Турецкой Республики в г.Алматы Тугбе Алан Озденфедакар.

22 / 10 / 2025

EİB YETKİLİLERİ İLE BULUŞMA

TÜKİB Yönetim Kurulu Başkanı Abbas Şahin ve İcra Direktörü Anzor Gusseinov, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Ege İhracatçı Birlikleri (EİB) tarafından Kazakistan'ın Ulusal Girişimciler Odası Atameken ile işbirliğinde Алматыда düzenlenen B2B görüşmelerine ka-

tılmak üzere Türkiye'den gelen Ege Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Yalçın Ertan ve Ege İhracatçı Birlikleri (EİB) Sanayi Sektörleri Müdürü Barış Öztürk ile bir araya geldi.

22 / 10 / 2025

EİB ӨКІЛДЕРІМЕН КЕЗДЕСУ

ТУКІБ Басқарма кеңесінің төрағасы Аббас Шахин және атқарушы директор Анзор Гусейнов Түркия экспорттаушылар ассамблеясы (TİM) және Эгей аймағының экспорттаушылар одағы (EİB) тарапынан Қазақстанның «Атамекен» Ұлттық кәсіпкерлер палатасымен бірлесіп Алматыда ұйымдастырылған B2B кездесулеріне қатысу үшін Түркиядан келген Эгей аймағының металл және металл емес рудаларды экспорттаушылар одағының Басқарма төрағасы Ялчын Эртан және Эгей аймағының экспорттаушылар одағының (EİB) өнеркәсіп секторлары директоры Барыш Өзтүрікпен кездесу өткізді.

ВСТРЕЧА С ПРЕДСТАВИТЕЛЯМИ EİB

Председатель Совета правления ТУКІБ Аббас Шахин и исполнительный директор Анзор Гусейнов провели встречу с Председателем Совета правления Союза экспортёров металлических и неметаллических руд Эгейского региона Ялчином Эртан и директором промышленных сек-

торов Союза экспортёров Эгейского региона Барышем Озтюрк, прибывших в Алматы из Турции для участия в B2B встречах, организованных Ассамблеей экспортёров Турции (TİM) и Союзом экспортёров Эгейского региона (EİB) в сотрудничестве с НПП «Атамекен».

22 / 10 / 2025

ZUGO HOME KAZAKİSTAN'DA 10'UNCU MAĞAZASINI AÇTI

TÜKİB üyelerinden Macoon firması Kazakistan'da 10'uncu ZUGO HOME mağazasını Almatı'nın Dostik caddesinde açtı.

Açılış töreninde kurdelayı T.C. Almatı Başkonsolosu Tuğba Alan Özdenfedakâr ve TÜKİB Yönetim Kurulu Başkanı Abbas Şahin kestiler.

Macoon firması sahibi Metin Oğuz açılışa katılan TÜKİB üyeleri ve iş dünyası temsilcilerine firmasının Kazakistan'daki faaliyetleri ve ürünleri hakkında bilgi verdi.

ZUGO HOME ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ 10-ШЫ ДҮКЕНІН АШТЫ

ТУКІБ мүшесі Масооп фирмасы Алматыдағы Достық даңғылында Қазақстандағы 10-шы ZUGO HOME дүкенін ашты.

Ашылу салтанатында лентаны Түркия Республикасының Алматыдағы Бас консулы Туғба Алан Өзденфедакар мен ТУКІБ Басқарма кеңесі төрағасы Аббас Шахин қиды.

Масооп фирмасының иесі Метин Огуз ашылу рәсіміне қатысқан ТУКІБ мүшелері мен бизнес өкілдеріне фирманың Қазақстандағы қызметі мен өнімдері туралы мәлімет берді.

ZUGO HOME ОТКРЫЛ СВОЙ 10-Й МАГАЗИН В КАЗАХСТАНЕ

Член ТУКІБ - компания Масооп открыла свой 10-й магазин ZUGO HOME в Казахстане на проспекте Достык в Алматы.

Ленту на церемонии открытия перерезали Генеральный консул Турецкой Республики в г.Алматы Тугба Алан Озденфе-

дакар и Председатель Совета правления ТУКІБ Аббас Шахин.

Владелец фирмы Масооп Метин Огуз рассказал членам ТУКІБ и другим представителям деловых кругов, присутствовавшим на открытии, о деятельности своей компании в Казахстане и её продукции.

28 / 10 / 2025

CUMHURİYET BAYRAMI ALMATI'DA KUTLANDI

ТҮРКИЯНЫҢ РЕСПУБЛИКА КҮНІ АЛМАТЫДА АТАЛЫП ӨТТІ

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı T.C. Almatı Başkonsolosluğu tarafından verilen resepsiyonla kutlandı.

InterContinental Almaty Oteli evsahipliğinde Türk Kazak İş İnsanları Birliği TÜKİB, Coca Cola İçecek Kazakhstan, Çiçek Mangal, Efes Kazakhstan, Makyol, Nobel İlaç, Orhun Me-

dical, RAMS, TAV Kazakhstan, Tiryaki Holding ve YDA Holding'in destekleriyle ve T.C. Astana Büyükelçisi Sayın Mustafa Kapucu Beyefendi'nin teşrifleriyle gerçekleştirilen resepsiyona Kazak devlet yetkilileri, yabancı diplomatlar, Başkonsolosluk mensupları ve çok sayıda davetli Türk ve Kazak iş insanı katıldı.

28 / 10 / 2025

Түркия Республикасының Бас консулдығы 29 қазанда Түркияда аталып өтетін Республика күніне орай Алматыда қабылдау өткізді.

InterContinental Almaty қонақ үйінде Түрік және Қазақ іскер адамдар ассоциациясының (ТУКИБ), сондай-ақ Coca-Cola İçecek Kazakhstan, Çiçek Mangal, Efes Kazakhstan, Makyol, Nobel İlaç, Orhun Medical, RAMS, TAV Kazakhstan, Tiryaki Holding және YDA Holding компанияларының қолдауымен және Түркия Республикасының Төтенше және Өкілетті Елшісі Мұстафа Капуджу мырзаның қатысуымен өткен қабылдауға Қазақстан мемлекеттік органдарының өкілдері, шетелдік дипломаттар, Бас консулдың қызметкерлері мен түрік және қазақстандық кәсіпкерлер қатысты.

28 / 10 / 2025

ДЕНЬ РЕСПУБЛИКИ ТУРЦИИ ОТМЕТИЛИ В АЛМАТЫ

В Алматы состоялся приём Генерального консульства Турецкой Республики в г. Алматы по случаю Дня Республики, отмечаемого в Турции 29 октября.

На приёме, прошедшем с участием Чрезвычайного и Полномочного Посла Турецкой Республики в Республике Казахстан Мустафы Капуджу в отеле InterContinental Almaty при поддержке Ассоциации турецких и казахстанских бизнесменов

ТУКИБ, а также компаний Coca Cola İçecek Kazakhstan, Çiçek Mangal, Efes Kazakhstan, Makyol, Нобел Алматинской Фармацевтической Фабрики, Orhun Medical, RAMS, TAV Kazakhstan, Tiryaki Holding и YDA Holding, присутствовали представители казахстанских государственных органов, иностранные дипломаты, сотрудники Консульства и приглашённые турецкие и казахстанские предприниматели.

29 / 10 / 2025

TÜKİB, KAZAKİSTAN'IN BAŞKENTİ ASTANA'DA TEMSİLCİLİĞİNİ AÇTI

T.C. Astana Büyükelçisi Mustafa Kapucu ve iş insanlarının katılımıyla gerçekleştirilen açılış töreninde konuşan TÜKİB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Köksal Salih Yıldız, temsilciliğin

iş dünyasının başkent Astana'da Kazak devlet makamlarıyla ilişkileri kurmada bir nevi köprü olacağını dile getirdi.

29 / 10 / 2025

ТУКИБ АСТАНАДА ӨКІЛДІГІН АШТЫ

ТУКИБ Басқарма кеңесі төрағасының орынбасары Көксал Салих Юлдыз, Түркия Республикасының Қазақстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі Мұстафа Капуджу мен кәсіпкер-

лердің қатысуымен өткен ашылу салтанатында сөз сөйлеп, ТУКИБ өкілдігінің іскер топтар мен Астанадағы қазақстандық мемлекеттік органдар арасында көпір қызметін атқаратынын айтты.

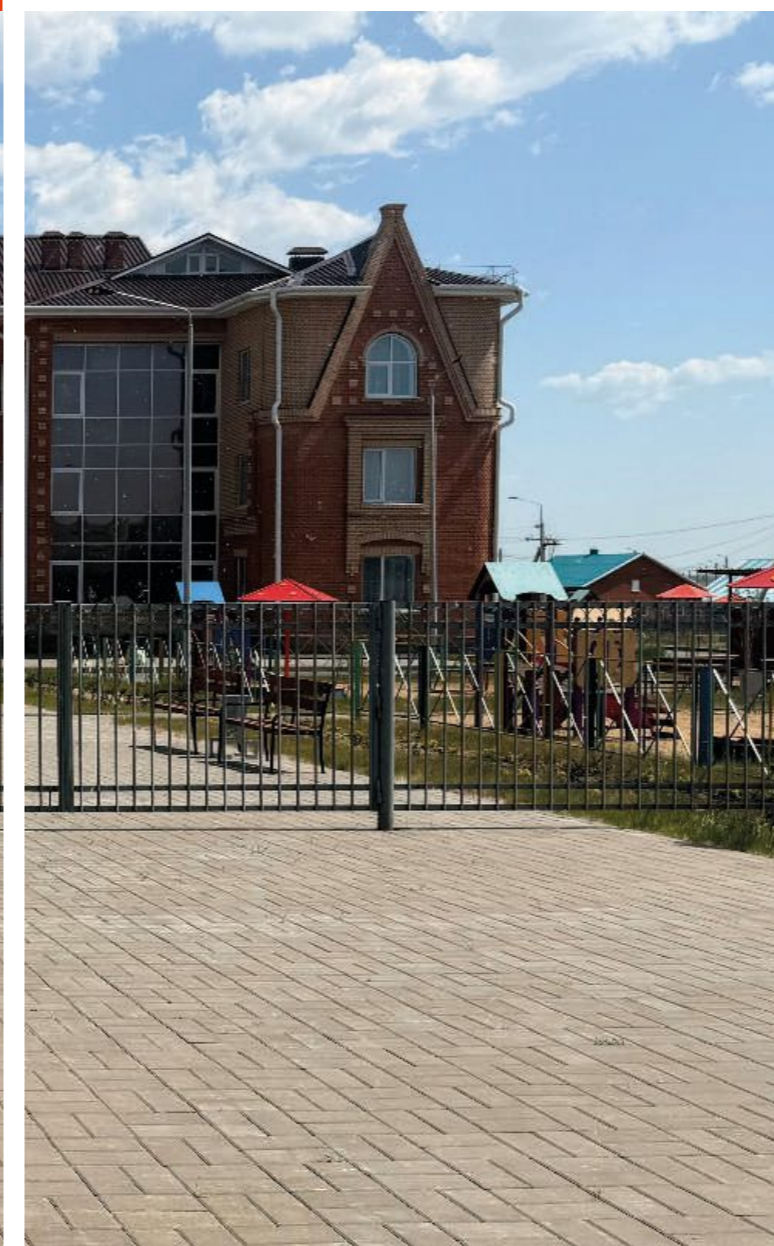
ТУКИБ ОТКРЫЛ ПРЕДСТАВИТЕЛЬСТВО В АСТАНЕ

Заместитель Председателя Совета правления ТУКИБ Коксал Салих Йылдыз, выступая на церемонии открытия с участием Чрезвычайного и Полномочного Посла Турецкой Республики в РК Мустафы Капуджу и представителей деловых кругов, сказал, что Представительство ТУКИБ будет своего рода мостом в установлении связей между деловыми кругами и казахстанскими государственными органами в Астане.

ФОНД HALYK: КАК ЧАСТНАЯ ИНИЦИАТИВА МЕНЯЕТ ОБЛИК БЛАГОТВОРИТЕЛЬНОСТИ

HALYK FOUNDATION: HOW A PRIVATE INITIATIVE IS CHANGING THE FACE OF PHILANTHROPY

Социальная поддержка в Казахстане выходит на новый уровень — системный, масштабный и ориентированный на устойчивый эффект. Один из лидеров этого процесса — благотворительный фонд Halyk, учреждённый Тимуром Кулибаевым. С 2016 года Фонд вложил свыше 85 миллиардов тенге в более чем 120 проектов, содействуя улучшению жизни тысяч казахстанцев.

Social support in Kazakhstan is reaching a new level — systemic, large-scale and focused on sustainable effect. One of the leaders of this process is Halyk Charitable Foundation, founded by Timur Kulibayev. Since 2016, the Foundation has invested over 85 billion tenge in more than 120 projects, helping to improve the lives of thousands of Kazakhstanis.

Тем самым частные инициативы фонда Halyk доказывают: перемены возможны. Благотворительность становится горизонтальной — от бизнеса к обществу.

Thus, the private initiatives of Halyk Foundation prove that change is possible. Charity is becoming horizontal - from business to society.

ОТ ПРЭСНОЙ ВОДЫ ДО РАБОЧИХ МЕСТ: МАНГИСТАУ

FROM FRESH WATER TO JOBS: MANGYSTAU

В Мангистауской области фонд реализует проекты, решающие насущные задачи региона:

- запуск опреснительной системы в сёлах Акшукур и Саина Шапагатовая;
- восстановление зернового терминала в Бейнеу — вклад в занятость и продовольственную безопасность.

In Mangistau region, the Foundation is implementing projects that solve the region's pressing problems:

- launching a desalination system in the villages of Akshukur and Saina Shapagatova;
- restoring the grain terminal in Beineu — a contribution to employment and food security.

*Beineu Grain Terminal
Бейнеуский зерновой терминал*

СОЦИАЛЬНАЯ ИНФРАСТРУКТУРА — СПОРТ, ДЕТСАДЫ, ЖИЛЬЁ

В Жанаозене построены детские игровые зоны, а также возводится физкультурно-оздоровительный комплекс.

В селе Аулиеколь (Костанайская область) открыт детский сад на 280 мест — как символ восстановления после пожаров и инвестиции в будущее.

Только в 2024 году фонд направил 35,5 млрд тенге на помощь нуждающимся, из них 31 млрд — пострадавшим от паводков в пяти регионах страны. Кроме того, в Астане фонд сдал 400 квартир для семей, остро нуждающихся в жилье.

SOCIAL INFRASTRUCTURE — SPORTS, KINDERGARTENS, HOUSING

In Zhanaozen, children’s play areas have been built, and a sports complex is being built also.

In the village of Auliekol (Kostanay region), a kindergarten for 280 children has been opened - as a symbol of recovery after the fires and as an investment in the future.

In 2024, the Foundation allocated 35.5 billion tenge to help those in need, including 31 billion to those affected by floods in five regions of the country. In addition, in Astana, the Foundation donate 400 apartments to families in dire need of housing.

*Первый выпускной в детском саду села Аулиеколь Костанайской области
First graduation ceremony in the kindergarten in Auliekol, Kostanay Region*

*Жилой комплекс в Астане комфорт-класса
Comfort-class residential complex in Astana*

Победитель республиканского турнира проекта AUYL SPORT-2024

Winner of AUYL SPORT-2024 national tournament

И это беспрецедентный случай в современной истории страны: 1400 семей или около 10000 человек обрели жильё за год — без участия государства, исключительно благодаря частной инициативе фонда Halyk.

НОВАЯ ЭНЕРГИЯ ПОКОЛЕНИЙ: ЗНАНИЯ, СПОРТ, ЭКОЛОГИЯ

Фонд активно инвестирует в образование, спорт и устойчивое развитие:

- «Тәлімгер» — программа по финансовой грамотности и предпринимательству;
- AUYL SPORT и #АуылФутбол — вовлечение сельских детей в спорт;
- #GreenAct — проект по благоустройству, посадке деревьев и озеленению территорий инициативами самой молодёжи;
- модернизация трёх сельских школ в Мангистау;
- гранты в школе «Мирас» для одарённых учеников.

Все эти инициативы не просто помощь, а стратегическая инвестиция в человеческий капитал.

В 2024 году Тимур Кулибаев получил благодарственное письмо из рук Президента Касым-Жомарта Токаева на официальном приёме, посвящённом меценатам и предпринимателям, оказавшим помощь пострадавшим от паводков. Кроме того, фонд Halyk был отмечен на государственном уровне медалью «Қайырымдылық үшін» и званием «Меценат года».

This is an unprecedented case in the modern history of the country: 1,400 families or about 10,000 people received housing in just one year without government participation, solely through the private initiative of the Halyk Foundation.

NEW ENERGY OF GENERATIONS: KNOWLEDGE, SPORTS, ECOLOGY

The Foundation actively invests in education, sports, and sustainable development:

- «Talimger» — financial literacy and entrepreneurship program;
- AUYL SPORT and #AulFootball — involving rural children in sports program;
- #GreenAct — a project for improvement, tree planting and landscaping of territories through the initiatives of the youth themselves;
- refurbishment of three rural schools in Mangystau;
- educational grants at Miras school for gifted students.

All these initiatives are not just assistance, but a strategic investment in human capital.

In 2024, Timur Kulibayev received a letter of gratitude from President Kassym-Jomart Tokayev at an official reception dedicated to philanthropists and entrepreneurs who provided assistance to flood victims. In addition, Halyk Foundation was awarded the “For Charity” medal and the title of «Philanthropist of the Year» at the state level.

ПРОИСХОЖДЕНИЕ ГОРОДОВ КАЗАХСТАНА СКВОЗЬ ПРИЗМУ ТЕОРИИ ТРЁХ СЕКТОРОВ UNDERSTANDING THE ORIGINS OF CITIES IN KAZAKHSTAN: THE THREE-SECTOR THEORY

КАНАТ МАХАНОВ

*Евразийский научно-исследовательский институт
Старший научный сотрудник*

KANAT MAKHANOV

*Eurasian Research Institute
Senior Research Fellow*

Согласно последним статистическим данным, в Казахстане наблюдается заметный рост уровня урбанизации: за последнее десятилетие доля городского населения увеличилась с 57,1% до 63,1%. Основной причиной этого роста стало внутреннее переселение из сельской местности в региональные центры и крупные города, такие как Алматы и Астана (Dknews.kz, 2025). Страна постепенно приближается к важному рубежу — 67%, когда две трети населения будут проживать в городах.

According to the most recent statistics, Kazakhstan has experienced a notable surge in urbanization, with the urban population increasing from 57.1% to 63.1% over the past decade. This growth is largely driven by internal migration from rural areas to regional centers and major cities such as Almaty and Astana (Dknews.kz, 2025). The country is approaching an important milestone of 67% at which two-thirds of the country's population will be urban residents. This trend is viewed positively as it sets one of the pre-conditions

Этот процесс в целом воспринимается положительно, поскольку пространственная концентрация труда и капитала создаёт предпосылки для экономического роста. В то же время власти рассматривают происходящее и как вызов, требующий последовательного развития инфраструктуры.

Текущая тенденция урбанизации отражает более глубокие структурные изменения в системе расселения и экономической географии Казахстана. То, что на первый взгляд может показаться просто ростом доли городского населения, на самом деле является свидетельством масштабной пространственной перестройки всей системы городов и структуры расселения в стране. Прежде всего, рост городов в Казахстане происходит крайне неравномерно. Основной прирост сосредоточен в крупнейших агломерациях, особенно в тех, где численность населения превышает 500 тысяч человек. Так, если в 1989 году в таких городах проживало всего около 10% населения страны, то к 2024 году эта доля почти утроилась и достигла 29,3%. Особенно ярко эта тенденция прослеживается в миллионниках (Бюро национальной статистики, 2025). По состоянию на 2024 год в Казахстане насчитывается три города с населением свыше одного

for economic development stemming from spatial concentration of labor and capital. At the same time, the government also sees it as a challenge requiring consequent infrastructural developments.

The urbanization trend reflects deeper structural changes in Kazakhstan's settlement patterns and economic geography. What may appear to be a simple increase in the urban population actually signifies a profound spatial reorganization of the country's urban system and settlement structure. Firstly, urban growth in Kazakhstan has been highly uneven across cities. In particular, it has been heavily concentrated in the largest urban centers, especially those with populations exceeding 500,000. For example, in 1989, only 10% of the country's population lived in cities with more than 500,000 residents. By 2024, this share had nearly tripled, reaching 29.3%. This trend is especially evident in cities with populations over one million (Bureau of National Statistics, 2025). As of 2024, Kazakhstan had three such cities, whereas in 1989, according to the last Soviet census, only Almaty had a population exceeding one million (Soviet census, 1989).

Table 1. Percentage of Large, Medium and Small Urban Settlements from Total Population in Kazakhstan between 1989-2024.

	1989	1999	2009	2021	2024
Large cities (over 500,000)	10.7	11.3	19.2	28.9	29.3
Medium sized cities (250,000-500,000)	13.7	14.9	13.1	13.0	14.2
Smaller cities (under 250,000)	23.8	23.8	24.3	19.2	17.5

миллиона, тогда как в 1989 году, согласно последней советской переписи, таким городом был только Алма-Ата (Советская перепись, 1989).

Таблица 1. Доля крупных, средних и малых городов в общей численности населения Казахстана в 1989–2024 годах (в %).

	1989	1999	2009	2021	2024
Крупные города (свыше 500 000)	10,7	11,3	19,2	28,9	29,3
Города среднего размера (250 000–500 000)	13,7	14,9	13,1	13,0	14,2
Малые города (менее 250 000)	23,8	23,8	24,3	19,2	17,5

Источник: Бюро национальной статистики Казахстана.

Интересно, что средние по размеру города с населением от 250 до 500 тысяч человек росли практически теми же темпами, что и общее население страны, сохраняя стабильную долю — около 13–14% — на всём протяжении периода с 1989 по 2024 год. В то же время, несмотря на общий рост уровня урбанизации, доля малых городов с населением менее 250 тысяч значительно сократилась по сравнению с 1989 годом (Бюро национальной статистики, 2025). Это свидетельствует о том, что прирост населения в таких городах в целом отставал от среднестрановых темпов. В результате рост городского населения в Казахстане оказался сконцентрирован преимущественно в крупных городах, в то время как в малых он выражен гораздо слабее, что ещё больше усилило иерархию в системе городских поселений страны.

В сравнении с другими странами Центральной Азии уровень урбанизации в Казахстане был значительно выше, хотя

Source: Bureau of National Statistics of Kazakhstan.

Interestingly, medium-sized cities with populations between 250,000 and 500,000 have grown at nearly the same pace as the overall population, maintaining a stable demographic share of around 13–14%

throughout the period from 1989 to 2024. Despite the general trend of urbanization, the share of smaller cities, those with populations under 250,000, has declined significantly since 1989 (Bureau of National Statistics, 2025). This suggests that population growth in these smaller cities has generally lagged behind the national average. As a result, urban growth in Kazakhstan has been heavily concentrated in large cities, while being far less pronounced in smaller ones, further steepening the country's urban hierarchy.

Compared to other Central Asian countries, Kazakhstan's urbanization rate has been significantly higher, though still lower than in most other parts of the Soviet Union. According to the final Soviet census of 1989, nearly two-thirds of the population (65.7%) across the USSR lived in urban areas, whereas in Kazakhstan this figure stood at 56.3%. Although Kazakhstan lagged behind more urbanized republics such as Russia, Ukraine, and Belarus, where 60–70% of the population lived in cities by the end of the Soviet era, it had a considerably higher share of urban

и уступал большинству других республик бывшего Советского Союза. Согласно последней советской переписи 1989 года, почти две трети населения СССР (65,7%) проживали в городах, тогда как в Казахстане этот показатель составлял 56,3%. Хотя Казахстан отставал от более урбанизированных республик, таких как Россия, Украина и Беларусь, где к концу советского пе-

residents than its Central Asian neighbors. For example, Turkmenistan's urban population accounted for 45%, followed by Uzbekistan at just 40.9%, while Kyrgyzstan and Tajikistan had urbanization rates below 40%, according to the last Soviet census conducted in 1989 (Soviet census, 1989).

Table 2. Urbanization in Central Asian Countries in 1989 and 2024.

	Kazakhstan	Uzbekistan	Tajikistan	Kyrgyzstan	Turkmenistan
Urbanization in 2024 (%)	63.0	50.7	28.5	38.2	46.2
Urbanization in 1989 (%)	56.3	40.9	32.5	38.2	45.0

риода в городах жило от 60 до 70% населения, его уровень урбанизации заметно превышал показатели соседних республик Центральной Азии. Например, в Туркменистане городское население составляло около 45%, в Узбекистане — всего 40,9%, а в Кыргызстане и Таджикистане — менее 40% (Советская перепись, 1989).

Таблица 2. Уровень урбанизации в странах Центральной Азии в 1989 и 2024 годах.

	Казахстан	Узбекистан	Таджикистан	Кыргызстан	Туркменистан
Урбанизация в 2024 году (%)	63.0	50.7	28.5	38.2	46.2
Урбанизация в 1989 году (%)	56.3	40.9	32.5	38.2	45.0

Источник: Бюро национальной статистики Казахстана, Агентство статистики Узбекистана, Worldometers.info.

С момента обретения независимости различия в уровне урбанизации между странами Центральной Азии сохраняются. Казахстан продолжает лидировать по этому показателю: доля городского населения в стране уже превышает 60% (Бюро национальной статистики Казахстана, 2025). В Узбекистане уровень урбанизации лишь недавно превысил порог в 50%, тогда как в Туркменистане он по-прежнему остаётся ниже этого значения. Особенно низкие показатели наблюдаются в Кыргызстане — 38,2%, и в Таджикистане, где урбанизация

Source: Bureau of National Statistics of Kazakhstan, Statistics Agency of Uzbekistan, Worldometers.info.

Since gaining independence, the differences in urbanization rates among the Central Asian countries have persisted. Kazakhstan has maintained its leading position, with the urban population now exceeding 60% (Bureau of National Statistics of Kazakhstan, 2025). Uzbekistan has only recently crossed the 50%

threshold, while Turkmenistan's urbanization rate remains below 50%. Urbanization levels remain particularly low in Kyrgyzstan, at 38.2%, and in Tajikistan, where not only has urbanization progressed slowly since the collapse of the Soviet Union, but the rural population has also grown at a faster rate than the urban population. As a result, only 28.5% of Tajikistan's population now lives in cities, compared to 32.5% in the late Soviet period (Soviet census, 1989; Statisticstimes.com, 2025).

Undoubtedly, a myriad of factors shape the spatial demographics and the distribution of population between urban and rural areas, factors that vary significantly across

не только развивалась медленно после распада Советского Союза, но и численность сельского населения росла быстрее, чем городского. В результате этого сегодня лишь 28,5% населения Таджикистана проживает в городах, тогда как в конце советского периода этот показатель составлял 32,5% (Советская перепись, 1989; Statisticstimes.com, 2025).

Безусловно, на пространственную демографию и распределение населения между городом и деревней влияет множество факторов, которые заметно различаются в пределах пяти стран Центральной Азии. Среди них — различия в естественном приросте населения, миграционные потоки и неравномерность экономического развития между регионами. Во многих отношениях эти страны отличаются друг от друга гораздо сильнее, чем можно было бы предположить, исходя из их географической близости и распространённой практики рассматривать их как единую региональную группу. Тем не менее, современные тенденции урбанизации и пространственной демографии в Казахстане и других странах региона в значительной степени сформировались ещё в советский период. Уровень развития, на котором они обрели независимость, а также инерция, унаследованная от того времени, по-прежнему

the five Central Asian states. These include differences in natural population growth rates, migration patterns, and regional disparities in economic development. In many respects, the five Central Asian countries differ from one another more than one might expect, given their geographic proximity and the tendency to view them as a single region. However, the current urbanization and spatial demographic trends in Kazakhstan and other Central Asian countries have, to a significant extent, been shaped by processes that took place during the Soviet period. The stage of development at which these countries gained independence, and the inertia inherited from that era, continues to play a decisive role in shaping spatial demographics, including the urban-rural distribution of the population. Moreover, many Central Asian countries have not undertaken radical transformations or reforms capable of overcoming the legacy of the communist period and establishing new developmental trajectories.

The most fundamental baseline that has to a great extent, set the post-Soviet urbanization and spatial demographic configuration can be interpreted within the framework of the so-called Three-Sector Theory of economic development (Fisher, 1935; Clark, 1940; Fourastié, 1949). The three-sector theory divides economic development

играют ключевую роль в формировании демографического ландшафта, включая соотношение между городским и сельским населением. Более того, многие государства Центральной Азии так и не провели радикальных реформ, способных преодолеть наследие коммунистической эпохи и задать новые направления развития.

Одной из ключевых теоретических основ, в значительной степени определивших конфигурацию урбанизации и пространственной демографии в постсоветский период, является так называемая теория трёх секторов экономического развития (Фишер, 1935; Кларк, 1940; Фурастье, 1949). Согласно этой теории, экономика делится на три основных сектора: первичный сектор — сельское хозяйство, добыча полезных ископаемых, сырьевые ресурсы; вторичный сектор — промышленность, строительство, обрабатывающее производство; и третичный сектор — сфера услуг: образование, здравоохранение, финансы и т.д. Теория трактует экономическое развитие как последовательный переход рабочей силы из сельского хозяйства в промышленность, а затем в сферу услуг. Она помогает понять, как развитие экономики приводит к структурным сдвигам в занятости населения, что, в свою очередь, влияет на пространственное распределение людей, рост городов и изменения в системе расселения.

Теория трёх секторов объясняет рост городов из сельских сообществ в первую очередь как результат индустриализации, особенно перехода от первичного сектора (сельское хозяйство) ко вторичному (промышленность). В Казахстане этот процесс начался ещё в конце XIX — начале XX века, во время колониальной экспансии Российской империи в Центральную Азию. Однако основной этап индустриализации, как и в других республиках региона, пришёлся на советский период и проходил в несколько чётко выраженных волн. Именно эти волны напрямую способствовали появлению и росту множества городов как промышленных центров, особенно в первые десятилетия советской власти. Так, в период с 1926 по 1939 год Казахстан пережил стремительный индустриальный рывок: уровень урбанизации вырос с менее

into three broad sectors: primary sector – Agriculture, mining, raw materials; secondary sector – manufacturing, construction, industry; tertiary sector – services: education, healthcare, finance, etc. The theory views economic development as shifts of labor from agriculture to industry and then to services. It helps explain the growth of cities and the spatial distribution of labor (population) by showing how economic development drives structural shifts in employment, which in turn reshape settlement patterns and urbanization.

The Three-Sector Theory views the rise of cities from rural communities largely as a consequence of industrial development, particularly the transition from the primary sector (agriculture) to the secondary sector (industry). In Kazakhstan, this process began in the late 19th and early 20th centuries, during the colonial expansion of the Russian Empire into Central Asia. However, the bulk of industrialization in Kazakhstan, as in the rest of Central Asia, took place during the Soviet period, through several distinct waves. These waves directly contributed to the establishment and expansion of many cities as industrial hubs, particularly during the early Soviet era. For example, the period 1926–1939 witnessed rapid industrialization in Kazakhstan, with the urbanization rate rising from under 9% to nearly 30%, though at the cost of significant human suffering. Subsequent industrialization campaigns, accompanied by the resettlement of non-indigenous populations into urban areas, further increased the urban share to 43.7% by 1959, 50.3% by 1970, 53.5% by 1979, and 56.3% by 1989 (Soviet census, 1926, 1959, 1970, 1979, 1989). These state-led efforts laid the foundation for many cities that would later form the core of post-Soviet Kazakhstan's urban structure, especially in the northern and eastern regions of the country e.g., Karaganda, Temirtau, Pavlodar, and Ust-Kamenogorsk.

These processes were replicated across the rest of Central Asia, but to a lesser extent. Kazakhstan, as an inner periphery, was geographically closer to the Soviet center, more integrated into the broader Soviet system, and structurally distinct from the more “remote” peripheral republics of Central

чем 9% до почти 30% — ценой масштабных человеческих жертв. Последующие кампании индустриализации, сопровождавшиеся массовым переселением некоренного населения в города, продолжили этот тренд: к 1959 году доля городских жителей достигла 43,7%, к 1970 — 50,3%, к 1979 — 53,5%, а к 1989 году — 56,3% (Советские переписи: 1926, 1959, 1970, 1979, 1989). Эти масштабные усилия государства заложили основу для многих городов, которые впоследствии стали важными опорными точками в постсоветской системе расселения Казахстана, особенно в северных и восточных регионах страны — таких как Караганда, Темиртау, Павлодар и Усть-Каменогорск.

Подобные процессы происходили и в остальной части Центральной Азии, но в менее выраженной форме. Казахстан, будучи “внутренней” периферией, находился географически ближе к центру Советского Союза, был глубже интегрирован в общесоюзную систему и структурно отличался от более «отдалённых» республик региона. В отличие от других республик, которые воспринимались скорее как дальние окраины по отношению к Москве, Казахстан играл более значимую роль в советской системе (Чинн и Кайзер, 2019). Важнейшим фактором стало богатство природных ресурсов Казахстана — угля, нефти, газа, урана и различных металлов — что сделало республику ключевым регионом для развития тяжёлой промышленности, которой

Asia. This stands in contrast to the other republics, which were treated more as distant outposts relative to Moscow (Chinn & Kaiser, 2019). Moreover, Kazakhstan's abundance of natural resources, including coal, oil, gas, uranium, and various metals, was crucial for the development of heavy industry, which the Soviet leadership prioritized. Another key factor was Kazakhstan's lower dependence on agriculture, which stemmed from its geography. Compared to republics like Uzbekistan or Tajikistan, Kazakhstan had relatively limited potential for traditional irrigated agriculture, making it more amenable to large-scale industrial development. As a result, despite having more or less similar initial urbanization rates at the beginning of the 20th century, the urbanization process progressed much more slowly in the rest of

советское руководство придавало особое значение. Немаловажную роль сыграло и то, что Казахстан в меньшей степени зависел от сельского хозяйства, что во многом определялось его природно-географическими условиями. В отличие от республик с традиционным орошаемым земледелием, таких как Узбекистан или Таджикистан, Казахстан имел ограниченные возможности для интенсивного сельского хозяйства, но был более приспособлен для масштабной индустриализации. В результате, несмотря на примерно одинаковые стартовые показатели урбанизации в начале XX века, в остальных республиках Центральной Азии этот процесс развивался гораздо медленнее, чем в Казахстане. Например, уровень урбанизации в Узбекистане составлял 20,9% в 1926 году и, по оценкам, достиг лишь 33% к 1970 году. В Таджикистане урбанизация продвигалась ещё медленнее: городское население составляло 22–24% к 1959 году, 35% к 1979-му и 32,5% к 1989 году (Советские переписи: 1926, 1959, 1970, 1979, 1989).

Согласно теории трёх секторов, страны начинают переход от индустриального этапа к постиндустриальной экономике, когда достигают зрелого уровня индустриализации, а также высоких показателей доходов и производительности. Однако на практике этот этап достаточно абстракт-

Central Asia compared to Kazakhstan. For instance, Uzbekistan's urbanization rate was 20.9% in 1926 and is believed to have reached only 33% by 1970. In Tajikistan, the process was even slower, with the urban population reaching 22–24% by 1959, 35% by 1979, and 32.5% by 1989 (Soviet census, 1926, 1959, 1970, 1979, 1989).

The Three-Sector Theory predicts that countries begin transitioning from the industrial phase to a post-industrial economy when they reach a stage of mature industrialization and higher levels of income and productivity. This stage, however, is

тен и трудно поддаётся точному определению. Так, считается, что в странах Запада переход к экономике услуг начался ещё в середине XX века. В Советском Союзе этот сдвиг произошёл позже и в разное время в разных республиках. Тем не менее, вплоть до самого распада СССР именно индустриализация оставалась господствующей экономической моделью, что к моменту крушения придавало советской экономике во многом неестественный характер. Распад Советского Союза стал своего рода водоразделом, после которого переход к постиндустриальной экономике стал более заметным. Сегодня во всех пяти странах Центральной Азии наблюдается рост сектора услуг в крупных городах, что выра-

quite abstract and difficult to pinpoint precisely in practice. Western economies, for example, are believed to have begun shifting toward services in the mid-20th century. In the Soviet Union, this transition occurred later and at different times across its republics. Nevertheless, industrialization remained the dominant economic paradigm up until the very end of the USSR, which gave the Soviet economy somewhat unnatural characteristics by the time of its collapse. As such, the dissolution of the Soviet Union marked a clear dividing line, after which the rapid transition to post-industrial economies became more evident. Today, all five Central Asian economies are experiencing a growing service sector in large cities, measured by

жается в увеличении доли занятого в этой сфере населения, хотя темпы изменений различаются от страны к стране. Во всех республиках также снижается доля рабочей силы в сельском хозяйстве, при этом темпы этого снижения тоже неравномерны. А вот динамика занятости в промышленности остаётся менее предсказуемой и более изменчивой. По состоянию на 2025 год наибольшая доля занятых в сфере услуг зафиксирована в Казахстане — 66%, за ним следуют Узбекистан (58,2%), Кыргызстан (51%), Туркменистан (44%) и Таджикистан (37%). Наименьшая доля занятых в сельском хозяйстве также наблюдается

the increasing share of labor employed in services, though the pace of change varies across countries. The share of labor in agriculture is declining throughout the region, also at different rates, while the dynamics of employment in the industrial sector are more volatile and less clearly defined. As of 2025, Kazakhstan has the highest share of labor in the service sector, at 66%, followed by Uzbekistan with 58.2%, Kyrgyzstan with 51%, Turkmenistan with 44%, and Tajikistan with 37%. The share of labor employed in agriculture is lowest in Kazakhstan, at 12.1%, and highest in Tajikistan, at 42.7% (World Bank data, 2025).

в Казахстане — 12,1%, а самая высокая — в Таджикистане, где она достигает 42,7% (данные Всемирного банка, 2025).

В заключение стоит подчеркнуть, что города Центральной Азии — это не просто физические населённые пункты, а отражение более широких траекторий экономического развития каждой страны. Современный облик городов, особенно в Казахстане, во многом уходит корнями в советский период, когда индустриализация, распределение ресурсов и централизованное планирование формировали пространственную и экономическую структуру региона. Различия в уровне урбанизации между странами Центральной Азии наглядно демонстрируют, насколько сильно наследие советской эпохи продолжает влиять на сегодняшний день. Понимание городов как результата исторических экономических стратегий, а не как изолированных явлений, имеет решающее значение как для интерпретации современных демографических процессов, так и для эффективного планирования будущего городского и регионального развития в этом регионе.

Источники:

Бюро национальной статистики Агентства по стратегическому планированию и реформам Республики Казахстан. (2025). Демографическая статистика. Доступно по адресу <https://stat.gov.kz/ru/industries/social-statistics/demography/>. Дата обращения: 22.06.2025.

Чинн, Джефф и Кайзер, Роберт. (2019). *Русские*

In conclusion, cities in Central Asia are not merely physical settlements, but are reflections of each country's broader economic development trajectory. The urban landscapes observed today, especially in Kazakhstan, are deeply rooted in patterns established during the Soviet period, when industrialization, resource allocation, and centralized planning shaped the spatial and economic structure of the region. The differences in urbanization levels across the Central Asian states highlight how these Soviet-era legacies continue to influence present-day development. Understanding cities as outcomes of historical economic strategies, rather than isolated phenomena, is essential for interpreting current demographic trends and for planning future urban and regional development in the region.

References:

Bureau of National Statistics, Agency for Strategic planning and reforms of the Republic of Kazakhstan (2025). Demographic Statistics. Retrieved from <https://stat.gov.kz/ru/industries/social-statistics/demography/>. Accessed on 22.06.2025.

Chinn, Jeff and Kaiser, Robert (2019). *Russians as the New Minority: Ethnicity and Nationalism in the Soviet Successor States* (Rev. ed.). Abingdon, UK: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429305245>

Clark, Colin (1940). *The Conditions of Economic Progress*. London: Macmillan.

как новое меньшинство: этничность и национализм в постсоветских государствах (перераб. изд.). Абингдон, Великобритания: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429305245>

Кларк, Колин. (1940). *Условия экономического прогресса*. Лондон: Макмиллан.

Dknews.kz (2025). Урбанизация в Казахстане: как города меняют лицо страны. Доступно по адресу <https://dknews.kz/ru/v-strane/361309-urbanizaciya-v-kazahstane-kak-goroda-menyayut-lico>. Дата обращения: 22.06.2025.

Фишер, Аллен Джордж. (1935). *Столкновение прогресса и безопасности*. Лондон: Макмиллан.

Фурастье, Жан. (1949). *Великая надежда XX века: технический прогресс, экономический прогресс, социальный прогресс*. Париж: Университетское издательство Франции (Presses Universitaires de France).

Statisticstimes.com. (2024). Страны по уровню городского населения. Доступно по адресу https://statisticstimes.com/demographics/countries-by-urban-population.php?utm_source. Дата обращения: 19.06.2025.

Центральное статистическое управление СССР. (1928). *Всесоюзная перепись населения 1926 года*. Москва: Госстатиздат.

Центральное статистическое управление

Dknews.kz (2025). Urbanization in Kazakhstan: How Cities Are Changing the Face of the Country. Retrieved from <https://dknews.kz/ru/v-strane/361309-urbanizaciya-v-kazahstane-kak-goroda-menyayut-lico>. Accessed on 22.06.2025.

Fisher, Allen, George (1935). *The Clash of Progress and Security*. London: Macmillan.

Fourastié, Jean (1949). *Le grand espoir du XXe siècle: Progrès technique, progrès économique, progrès social* [The great hope of the 20th century: Technical progress, economic progress, social progress]. Paris: Presses Universitaires de France.

Statisticstimes.com (2024). Countries by Urban Population. Retrieved from https://statisticstimes.com/demographics/countries-by-urban-population.php?utm_source. Accessed on 19.06.2025.

USSR Central Statistical Administration (1928). *All-Union Population Census of 1926*. Moscow: Gosstatizdat.

USSR Central Statistical Administration (1960). *All-Union Population Census of 1959*. Moscow: Gosstatizdat.

СССР. (1960). *Всесоюзная перепись населения 1959 года*. Москва: Госстатиздат.

Центральное статистическое управление СССР. (1972). *Всесоюзная перепись населения 1970 года*. Москва: Финансы и статистика.

Центральное статистическое управление СССР. (1980). *Всесоюзная перепись населения 1979 года*. Москва: Финансы и статистика.

Государственный комитет СССР по статистике. (1990). *Всесоюзная перепись населения с 12 по 19 января 1989 года*.

Данные Всемирного банка. (2025). Открытые данные Всемирного банка. Доступно по адресу <https://data.worldbank.org/>. Дата обращения: 22.06.2025.

Worldometers.info. (2024). Население Туркменистана. Доступно по адресу <https://www.worldometers.info/world-population/turkmenistan-population/>. Дата обращения: 20.06.2025.

(Данная статья была впервые опубликована в 91-ом номере журнала «Азия Европа» Евразийского научно-исследовательского института, июнь 2025 г.)

Примечание. Мнения, выраженные в этой статье, принадлежат автору и необязательно отражают мнение редакции журнала «TUKiB».

USSR Central Statistical Administration (1972). *All-Union Population Census of 1970*. Moscow: Finansy i Statistika.

USSR Central Statistical Administration (1980). *All-Union Population Census of 1979*. Moscow: Finansy i Statistika.

USSR State Committee for Statistics (1990). *All Union Population Census of January 12–19, 1989*.

World Bank data (2025). World Bank Open Data. Retrieved from <https://data.worldbank.org/>. Accessed on 22.06.2025.

Worldometers.info (2024). Turkmenistan Population. Retrieved from <https://www.worldometers.info/world-population/turkmenistan-population/>. Accessed on 20.06.2025.

(This article was published in the Eurasia Research Institute's journal Asia Europe #91 in June, 2025)

Note: The views expressed in this article are the author's own and do not necessarily reflect the opinion of the editorial board of TUKiB journal.

GLOBUS MACHINERY

DEVELON

Bobcat®

ТЕХНИКА ПОД КЛЮЧ

Түркиядан Қазақстанға, бұл күш барлық әлемде

Банктің мобильді қосымшаларын App Store мен Google Play-ден жүктеп алыңыз.
Банкоматтарымызды қолдана отырып, KZI Bank-ке жақын болыңыз.

РАССРОЧКА \ ЛИЗИНГ ДО 7 ЛЕТ + 7-(701)-588-50-05

+7 (727) 2 444 000
www.kzibank.kz
☎ 9193

 KZIBank
Банктен де артық

**Delivering
the
Difference**

- Срочная доставка документов, посылок и грузов по Казахстану и всему миру
- Прямые рейсы Алматы-Стамбул
- Лучшая цена на курьерскую доставку в Турцию
- Kazakistan'ın ve dünyanın her yerine belge, paket ve kargo gönderilerinizde hızlı teslimat
- Алматы-İstanbul direkt uçuşları
- Türkiye'ye gönderilerinizde en uygun teslimat fiyatı

www.ase.kz
www.aseshop.kz
www.ase.com.tr

ASE[®]
ASIA SKY EXPRESS

+7 (727) 339-52-52
Satpaeva 9 Street, Almaty
info@ase.kz